

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

BLÖMMAN

A

VISINGSÖ.

SKIZZ

AF

E. L—D.

Ernst Lundblad.

Pris 50 öre.

X.

38
189

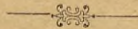
BLOMMAN Å VISINGSÖ.

SKIZZ

AF

E. L.-D.

[E. Lundblad]

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG.
1881

Det är natt, och vi befinna oss vid stranden af den mångbesjungna Vettern, denna egendomliga sjö med sina förtjusande strandpartier, sin spegelblanka yta och sitt kristallklara vatten, genom hvilket man på ända till åttio fots djup kan skåda botten; men som äfven är utmärkt genom sitt nyckfulla lynne, hvilket kommer honom att utan ringaste synlig anledning förvandla sitt just nyss så jemna och leende utseende till det mest fruktansvärda, och som i sin vilda vrede uppreser sina höga, hvitskummiga vågor, hvilka med mächtig kraft slungas hän öfver den väldiga vattenbasinen samt med död och förderf hota dem, som äro nog olyckliga att befinna sig i deras väg.

Det var natten till den 11 Oktober för några tial af år sedan, således under den tid af året, då Vettern är som mest förrädisk, men äfven under den tid, då den flydda sommaren tyckes återvända på ett kort besök till våra bygder, lika som för att bjuda oss ett sista farväl. Den förflutna dagen hade varit utmärkt af en strålände sol på en fullkomligt klar himmel, och temperaturen var ungefär densamma, som brukar vara rådande under slutet af Augusti eller början af September. En sådan höstdag eger i sig något, som mäktigt tilltalar det mensklige sinnet. Det är ett gladt vemod, en sorg i rosenrödt, som är för densamma utmärkande. De ännu här och der i full grönska stående träden föra tanken tillbaka till den tid af fullaste lif och verksamhet, naturen nyss uppenbarat, under det åter de helt och hållet aflöfvade erinra om all tings förgänglighet, om död och förintelse. Men emellan dessa båda grupper uppträder ännu en tredje, skiftande i rött och gult och bildande öfvergången mellan de båda förstnämnda. Det är hösten, som iklädt sig sin skimrande skrud

och, prydd i högtidsdrägt, vill komma människan förgäta sin älskling våren, ynglingen, som bär hoppets grönskande emblem kring sin tinning. Men all jordisk glans förgår; för hvarje steg du tager, faller hösten ett blad för din fot och snart återstår af all dess prakt endast minnet.

Innan vi skildra de händelser, som natten till den 11 Oktober ifrågavarande år tilldrogo sig vid stranden af Vettern, låtom oss gå något tillbaka i tiden!

Grenna pastorat innehades den tid, denna lilla skizz omfattar, af kyrkoherden Olof Alm. Ungefär samtidigt som Alm tillträdde Grenna, blef hans gamla skol- och akademiskamrat Sven Ritelius utnämnd till pastor å Visingsö, och emellan de båda vännerna egde sedermera allt framgent det mest intima förhållande rum. Nästan för hvarje vecka besökte de hvarandra och upplifvade dervid sina gamla minnen. Båda voro utmärkta som prester och människor och till följd deraf allmänt aktade och afhållna. Till lynnet voro de dock vidt skilda. Sin studietid hade de tillbragt under den djupaste fattigdom, och endast den strängaste försakelse och den mest oafbrutna flit hade möjliggjort för dem att kunna avsluta den akademiska banan. Ritelius, som var af ett svärmiskt och vekt lynne, hade derunder mer än en gång varit på väg att duka under af förtviflan, men vid sådana tillfällen visste alltid Alm att på sitt glada, skämtsamma och frimodiga sätt fördrifva den onda ande, som fått magt med hans vän.

När Alm innehaft Grenna pastorat ungefär ett års tid gifte han sig med den nyligen aflidne borgmästaren Löfvenii dotter, den älskliga Kristina. Detta äktenskap skänkte honom förutom en stilla, huslig lycka äfven en oberoende ekonomisk ställning och välsignades genom en sons födelse, som i dopet kallades Viktor. Ritelius, som vid Alms giftermål förättat vigseln, lefde ännu flera år ogift men ingick slutligen äktenskap med dottern till sin företrädare, den för sin skönhet prisade men fattiga Anna Nyman. Tack vare Alms trofasta vänskap kunde den i knappa omständigheter varande Ritelius dock bjuda sin brud ett hem, som inbjudande log henne till möte, och inom hvilket också kärlek och frid för alltid funno trefnad. Inom ett år skänkte hon sin man en dotter, som fick namn af

Ingeborg, men som för den sällsynta skönhet, som redan från spädate barndomen var henne utmärkande, snart allmänt kallades »blomman å Visingsö».

Ären svunno hän, det ena efter det andra. Viktor hade tagit sin studentexamen och vistades nästan oafbrutet i Upsala, flitigt sysselsatt med medicinska studier. Väl hade den älskande modern, då tal blef om sonens framtidsbana, ifrigt röstat för det presterliga kallet, ty den kärlek, hon hyste för sin man, hade till en del äfven kommit hans embete till godo; men då sonen bestämdt förklarade, att han ej kände den ringaste böjelse för det-samma, men deremot så mycket större för läkarens yrke, hvilket han ansåg för att vara det ädlaste, en ung man kunde välja, och sedan far yttrat, att något band härutinnan ej bör af föräldrar läggas å barnen, utan deras eget fria val vara det bestämmande, fogade sig fru Kristina villigt efter mannens utslag.

»Blomman å Visingsö» stod i sin fulla fägring och räknade sjutton år samt spred kring sig ett doft, som tjusade alla, hvilka kommo i hennes granskap. Att under de förhållanden, som egde rum emellan familjerna Alm och Ritelius, ett önskningsmål å ömse sidor skulle blifva deras barns förening, ligger i sakens natur. Också hade föräldrarna all anledning att hoppas det bästa, ty då Viktor under mellanterminerna någon gång gästade hemmet, egnade han Ingeborg en uppmärksamhet, som, fastän helt och hållet skild från det äckliga fjesk, våra ungherrar merendels bruka skänka den dam, kring hvilken de svärma, dock tydligt lade hans känslor vis å vis henne i öppen dag. Han hade dock beslutat sig att ej kläda dem i ord förr, än han afslutat sin akademiska kurs. Och att äfven Ingeborg märkt den djupa känsla, Viktor hyste för henne, samt kände sig lycklig deröfver, det blef för de upmärksamme föräldrarna snart klart och tydligt, ehuru ej ett ord derom gått öfver hennes läppar. Och i sanning hade ej dessa föräldrar fullt skäl att glädjas öfver det kärleksförbund, deras barn syntes sinnade att knyta, såvida nemligen de individuella egenskaperna skola få anses som grund för bedömande af ett äktenskaps sällhet och lycka. Viktor hade af sin fader ärft ett jemt och godt lynne samt besatt

en arbetsförmåga, som trotsade allt motstånd och en hederskänsla, som var af den mest omutliga natur. Det kall, till hvilket han beredde sig, hade han omfattat med den mest glödande inspiration. Som sitt lefnadsmål hade han uppställt att uppoffra sig i mensklighetens tjänst, att göra allt för att stilla smärtan och gagna nödställda likar. — Men hur var då hon, denna Ingeborg, denna qvinna, den Viktor i största hemlighet inför sig sjelf utkorat till sin brud? Att hon till sitt yttre var skön, hafva vi redan nämt; vi skola nu söka närmare skärskåda hennes inre egenskaper.

Ritelii svärmiska lynne hade till stor del öfvergått på dottern. Under det att fru Ritelius sökte bibringa henne den kännedom om husliga göromål, som förr ansågs vara alldeles outhärlig för qvinnan, men hvilken af de flesta nutidens unga damer helt och hållet förbises och ringaktas, visade sig Ingeborg visserligen uppmärksam, emedan hennes hjerta manade henne att gå moderns önsknningar till möte, men hägen och lusten saknades dock till dylika sysselsättningar. Under deras utfvande lät vår lilla blomma sin själ fritt sväfvva hän på fantasiens vingar kring den härliga fäderneön och till alla dess minnesrika ställen, hvilka hon redan från sin tidigaste barndom lärt sig att älska. Hur trängde sig ej vid dylika tillfällen på hennes minne alla de underbara händelser, som timat å Visingsborg, och hvarom hon hört far berättat! Hon tyckte sig dervid se greve Per Brahe den äldre under det han var sysselsatt med slottets grundläggande; vidare huru det samma under hans ättling, Per Brahe den yngre, blef ytterligare utvidgadt och dertill befästadt, afsedt att trotsa såväl fiendtliga anfall som tidens åverkan och att inför kommande sekler vitna om den ädla ättens stormagstid. Men hon tyckte sig äfven se huru denna stolta skapelse genom en annan magt — hämdens — uppgick i lågor, och huru de väldiga murar, den vinnings- och magtlystnad grundlagt, störta samman för att aldrig mer uppstå.

Hennes tankefärd sträckte sig dock som oftast äfven utom området för hennes lilla överld. Den tar helt oförmodadt riktningen mot öster, hän till det välbekanta huset på andra sidan Vettern, huset, som sett Viktor födas, och

der hon så ofta som barn och sedan som blomstrande mö tillbragt så mången lycklig stund. Se, hur de djupblå ögonen blixtra, hur den sammetslena kinden glöder, hur den svällande barmen häfves! För din inre blick, du älskande jungfru, framställer sig nu bilden af den, som vunnit ditt hjerta. Och vi måste erkänna att du är skön, skön som ett skaparens mästerstycke.

Men vi vilja ännu se dig från en annan sida, vi vilja följa dig, då du, glad och sjungande, ilar genom ekparken. Hvad gjorde du derinne i den lilla stugan dernere i dalen? Låt se! Ditt medhafda knyte har blifvit något mindre. Åh, du har varit inne hos den gamla sjuka gumman och lisat nöden samt talat hoppets och förtröstans ord till den arma. Men du tyckes hafva ännu mer att utträtta, ty dina steg äro brådslande. Åter ett besök i fattigdomens hem och åter knytet något mindre. Och så går du der ur hem och i hem, du ljusletta alf, till dess ditt medtagna föråd är utrymdt och du hunnit sprida den glädje och välsignelse omkring dig, som genomströmmar ditt eget varma hjerta. — Nu Ingeborg är du, om möjligt, ännu skönare än nyss, och nu har du gjort dig förtjent af namnet »blomman å Visingsö.» —

Ehuru faderns umgängeskrets var helt begränsad, spred sig dock ryktet om Ingeborgs fägring och älskvardhet vida omkring, och att hon tillföljd deraf skulle blifva ett lystringsmål för traktens alla giftaslystne ungarlar, behöfva vi knappast nämna. Från när och fjerran anlände den ene turisten efter den andre under uppgifvet ändamål att bese öns märkvärdigheter, men i sjelfva verket endast för att tända sina rökoffer för Ingeborg. Också mottog Ingeborg allt som oftast fördelaktiga anbud, hvilka hon grannlaga men bestämdt afslog. Bland alla hennes beundrare hade dock ingen blifvit till den grad intagen af hennes oemotståndliga behag som Fritz von Walden, en förmögen tysk, som tillhandlat sig en större egendom i trakten af Grenna. Då han fick höra omtalas blomman på Visingsö, retades hans nyfikenhet, och han beslöt att göra en resa dit för att öfvertyga sig, huruvida originalet motsvarade den trolska målning, som blifvit för honom upprullad. Och han blef vid första anblicken af den tju-

sande flickan alldeles betagen samt aflade inom sig en dyrdåd att, kosta hvad det ville, hon skulle blifva hans. Det var en ung man om 26 års ålder med en hög och reslig figur samt ledig hållning. Hans sätt att vara tillkännagaf den fulländade världsmannen och han visste att genom sin konversation ovillkorligen väcka intresse, dels genom mångfalden af de ämnen, som därför utgjorde föremål, och hvilka han med sakkänedom behandlade, en följd af hans vidsträckta resor i de flesta europeiska länder, dels äfven på grund af hans behagliga framställningssätt. På Ingeborg gjorde dock von Walden ej något angenämt intryck, ehuru den unga flickan sjelf hade svårt att för sig närmare redogöra för orsaken härtill. Måhända var det de glödande blickar, med hvilka han betraktade henne och för hvilka hon rodnande drog sig tillbaka, måhända äfven en aning, som sade henne, att han på ett eller annat sätt skulle komma att ingripa i hennes hittills så lugna och lyckliga lif. Ritelius och hans fru åter funno nöje i von Waldens sällskap, och då han efter ett par dagars vistande på ön tog afsked af familjen i prestgården, uppmanades han af det artiga värdfolket att snart förnya sitt besök. Han återvände till sitt hem med sinnet upptaget af Ingeborg och seende i föräldrarnes inbjudning till ett förnyadt besök ett godt tecken.

»Hon skall blifva min», mumlade han för sig sjelf, under det hans flammande blick öfverfor den allt mer i fjerran framstående ön. »Vid Gud, hon måste blifva min! Jag är ej den, som låter en dylik fågel flyga mig ur händerna. Hon är den vackraste flicka, jag sett, och i så fall värdig att blifva Fritz von Waldens maka. Visserligen är hon något blyg och tafatt, men det skall jag snart taga bort. Således friskt mod.» —

Fritz von Walden var en häftig och lidelsefull natur, som, för att vinna det mål, han föresatt sig, ej tvekade att använda hvilket medel som helst. Motstånd sporrade endast hans energie och uppjagade hans onda passioner. Redan tidigt föräldralös, hade han såsom enda barnet ärft en betydlig förmögenhet. Då han häraf kommit i besittning företog han en resa till främmande länder och kom derunder äfven till Sverige, hvilket land så behagade

honom, att han beslöt att der bosätta sig. Under sin mång-åriga resa åtföljdes han af sin forne lekkamrat Henrik, som till en af Waldenska husets underhafvande, hvilken Fritz upptog till sin betjent och som åtnjöt hans fulla förtroende. Under deras vistande utomlands hade Henrik in- vigts i alla sin herres äfventyr, hvilka som oftast voro af en ganska tvetydig art, och dervid visat prof på trohet, mod, list och förtegenhet. Dessa i von Waldens ögon oskattbara egenskaper belönade han frikostigt, och Henrik, som så väl kände sin herres svagheter, gjorde allt för att af dem draga den största möjliga nytta.

Dagen efter von Waldens återkomst från Visingsö inträdde Henrik tidigt på morgonen i sin husbondes rum i och för den vanliga morgontjenstgöringen. Han fann sin herre redan uppstigen, rökande en cigarr under en promenad fram och tillbaka på golfvet.

»Godmorgon, herr brukspatron», helsade Henrik, »jag nästan fruktade att hafva försofvit mig, då jag fann Eder redan uppstigen. Men jag förmodar att den vackra prest-dottern dertill är orsaken. Hon har väl gjort ett så starkt intryck på brukspatron, att sömnen ej fått rum i ögonen, hvilka hela natten endast skådat hennes fagra bild. Och aldrig har jag heller sett vackrare flicka, hvarken i Frankrike, Italien eller Spanien, det må jag erkänna.»

»Så, att du erkänner det, min käre Henrik! Ja, du har rätt, denna förtjusande varelse har helt och hållet in- tagit mig och det är mig omöjligt att jaga mina tankar ifrån henne. Det skall ej heller dröja länge förr än jag tager hennes föräldrars inbjudning i akt att åter besöka ön och hoppas att inom kort få hemföra henne som min maka.»

»Hvad», utbrast Henrik, »är det brukspatrons mening att gifta sig med henne?»

»Hvad eljes annars, ditt fårhufvud», vidtog bruks- patronen under det han stannade i sin promenad och skarpt fixerade sin trotjenare.

»Åh, jag endast tänkte, att detta väl ej är den första flicka, som satt brukspatrons hjerta i brand, fast jag aldrig förr hört talas om giftermål», återtog Henrik.

»Ja, ser du, det är ett annat förhållande. Hvad

man kan göra och låta under en resa, då man med lätt-
het utbyter den ena vistelseorten mot den andra, går na-
turligtvis ej för sig, då man en gång blifvit bofast. Ogera
öfverger jag mitt ungarlslif, det är sant, men ifrån denna
flicka kan jag ej afstå. Att förföra henne skulle blifva en
skandal kring hela orten och nästan tvinga mig att sälja
min egendom, och dertill har jag ej lust. Således åter-
står endast giftermål.»

»Men det skulle kunna hända är lättare sagt än
gjordt», inföll Henrik.

»Hvad menar du med det? Jag skulle tro att när en
person med mitt utseende och min förmögenhet erbjude
en fattig prestdotter sin hand, bör dervid ej några
betänkligheter förekomma hvarken från hennes eller för-
äldrarnas sida, utan tvärtom anbudet upptagas med tack-
samhet.»

»Men om flickan redan skänkt bort sitt hjerta, hvad
skulle brukspatron då säga», sporde Henrik.

»Bah, det har ingen fara», mente brukspatronen. »Det
skulle för öfrigt nog blifvit sport, men af alla, som jag
vet svärmat för den ljufva blomman, finnes ingen, som
kan berömma sig af någon faveur. Så att i det fallet är
jag fullkomligt lugn.»

»Men om jag skulle meddela, hvad jag i så fall vet,
skulle detta lugn snart förvandlas till den största oro», in-
föll Henrik.

»Sjung ut med hvad du tror dig veta, lymmel, och
stå ej der och spela hemlighetsfull», utbrast von Walden
bleknande.

»Jo, ser brukspatron, sedan vi farit från prestgården
första gången och anländt till Visingsborg, slog jag mig
der i samtal med kusken, hvars nyfikenhet tycktes vara
stor och som gjorde mig alla möjliga frågor; hvarifrån vi
voro, hvad brukspatron hette och hvad ärendet till ön
egentligen kunde vara, m. m. Då jag så godt jag kunde
tillfredsställt honom härutinnan, sade han helt försmädligt
att brukspatrons afsigt ej vore att bese ön utan fastner
dess skönaste blomma, mamsell Ingeborg, men att bruks-
patron såväl som alla andra, hvilka färdades dit i samma

ändamål, gjorde sig mödan förgäfvades, ty hon är la allt förlofvader, som han uttryckte sig.»

»Den dumma dj—n, just som han skulle hafva reda på det, och du, din åsna, som kan lyssna till dylikt sqvaler», utropade brukspatronen, under det hela hans väsende dock tillkännagaf en hög grad af oro. »Tror du att om flickan vore förlofvad, föräldrarna skulle bjudit mig att snart återkomma, hvilket de naturligtvis gjorde för att få mig till måg.»

»Kanhända», återtog Henrik lugnt, »och väl om så vore efter brukspatron så önskar, emellertid har jag ej menat illa med att jag omtalat hvad jag hört, men skall», tillade han under antagandet af en förnärmas uppsyn, »hädanefter veta att tiga med hvad jag får höra.»

Henrik beredde sig att gå och brukspatronen låtsade ej hafva hört hans uttalade beslut.

»Nå väl», fortfor brukspatronen, just som Henrik var i dörren, »nämde ej äfven din välvise sagesman för dig den lycklige älskarens namn?»

»Jo, herr brukspatron, det lyckades mig slutligen att leta det af honom», svarade Henrik, som åter inträdde.

»Nå lät mig då få höra hvad han heter, denne lyckans gynnade gunstling, men fort och utan omsvep, det förbehåller jag mig», befalde brukspatronen.

»Det är mamsell Ingeborgs barndomsvän, prostens Alms son, kandidaten Viktor Alm», meddelade Henrik.

»Ha, ha, ha», skrattade von Walden, »förlofvad med en fattig student, jag måtte säga! Innan han kan bjuda sin sköna en kaka bröd, har hon för länge sedan funnit, att längtan blir det unga blod för lång. För öfrigt bör det ej kosta mycken möda att slå den unge bokmalen ur brädet, för så vidt flickan haft den barnsligheten att fästa sina blickar vid honom. Men det troliga är att alltsammans endast är ett löst prat.»

Ehuru von Walden antog denna lätta ton syntes dock tydligt af det dystra moln, som lägrat sig på hans panna, att han tagit sig Henriks meddelande helt nära; och i de hotande blickar, som framskötö ur hans djupa, mörka ögon var lätt att läsa, det han ej utan strid skulle låta sitt byte gå sig ur händerna.

»Just nu», återtog Henrik, »påminner jag mig äfven en annan sak, hvarom jag blef underrättad genom kusken. Om söndag komma tvenne hemman under Visingsborg att utlysas till arrende, och jag tänker mig att det ej kunde skada om brukspatron blefve innehafvare af dem. Det vore ju derigenom så mycket lättare att bevaka den sköna dufvan och gäfvé alltid en osökt anledning för brukspatron att när som helst infinna sig å ön.»

»Du har, ta' mig f—n, dina ljusa idéer, min käre Henrik», utropade von Walden i det han klappade betjenten på axeln, »och detta förslag vill jag genast sätta i verket. Jag skall redan i denna dag tillskrifva förvaltaren om att jag önskar arrendets öfvertagande; men en svårighet framställer sig dock: hvad skall jag kunna gifva för skäl att arrendera ett par bondhemman, belägna på en aflägsen ö, jag, som förut innehar en af landets större possessioner?»

»Ingenting är lättare», inföll Henrik. »Till hemmanen hörer, som det sades mig, en vidsträckt jagtpark af utmärktaste beskaffenhet, och den kan ju blifva en lämplig förevändning för brukspatron, som är känd för ifrig jägare.»

»Förträffligt, Henrik, du är en bra gosse, och går affären, som jag hoppas, igenom, skall din belöning för hvad du nu meddelat mig ej uteblifva. Laga nu i ordning min frukost; jag skall under tiden skriva till förvaltaren om arrendet, hvarefter du genast får fortskaffa brevet till posten.»

Henrik gick att uträtta sin herres befallning och von Walden satte sig vid sitt skrifbord, belåtet gnuggande händerna.

Viktor hade med heder tagit sin medicine licentiat-examen och samtidigt mottagit ett anbud af sin gamle gynnare och vän, presidenten Stjernstråle, hvars son han under de senare åren handledt i Upsala, att vara familjen följaktig under en resa till Tyskland, Frankrike, Italien och Schweiz. Återkomsten till fäderneslandet skulle inträffa först om ett år och färden anträdas redan dagen efter Viktors examen. Hur svälde ej den unge mannens bröst af glädje och tacksamhet vid mottagandet af detta

oförmodade anbud; han skulle nu få sin länge närda dröm förverkligad: att bese främmande länder och att vid dess förnämsta universitet och lazarett ytterligare förkofra och fullkomna sig i sin vetenskap. Men med glädjen blandade sig äfven en annan känsla, en känsla af vemod och saknad; han skulle ju ej få säga farväl hvarken till sina föräldrar eller till henne, som egde hela hans hjerta, och som han med så stor otålighet längtat efter att som brud få trycka till sitt bröst. Nu måste dessa känslor, om ej qväfvas, dock trängas till baka för den stränga rättskänslan och pligten; ty Viktor ansåg som en pligt både mot sig sjelf och andra att ej försumma det nu erbjudna tillfället till studieresa, hvilket aldrig mer torde återkomma. Han tillskref sina föräldrar ett ömt bref, hvori han skildrade de skäl, som kommit honom att antaga förslaget om den plötsliga afresan samt bad dem ej tro, att sjelfvisk njutningslystnad eller likgiltighet dertill gifvit anledning. Härå erhöll han före afresan svar från föräldrarna, hvori de i allo gillade Viktors handlingssätt samt nedkallade öfver honom Guds beskydd och välsignelse. Strax därefter meddelade dem Viktor om sin lyckligt genomgångna examen samt att han vid deras mottagande af brefvet redan var på väg till främmande länder, hvarifrån de snart skulle få emotse underrättelser från honom.

Brukspatron von Walden, som redan en tid innehaft arrendet på Visingsö, vistades ofta der, dels för att jaga, dels för att öfvervaka ett pågående byggnadsarbete. Han försummade dervid aldrig att infinna sig i prestgården och hade genom sitt aktningfulla och förekommande sätt stigit allt mer i gunst hos såväl Ritelius som hans fru. Ingeborg betraktade honom fortfarande med likgiltighet för att ej säga köld. Ehuru von Walden ännu ej nämt något om sin kärlek för den unga flickan, hade dock hans passion stigit till en betänklig höjd, och Ingeborg anade att han snart nog skulle gifva sina känslor luft; föräldrarna åter tycktes, eget nog, ej hafva någon tanke åt det hållet.

Det för Viktors bortovaro utsatta året nalkades sitt slut. Allt som oftast hade prostens Alms haft glädjen mottaga underrättelser från honom; hans senaste bref var från Paris. Då Viktor skref till föräldrarna uraktlät han aldrig

att innesluta ett litet bref till Ingeborg, hvori han på ett lifligt och poetiskt språk skildrade sina reseintryck och sina framtidsförhoppningar. Dessa bref, ehuru de aldrig innehöllo ett ord om kärlek men deremot andades den mest broderliga hängifvenhet, voro för Ingeborg outsägligt kära. Hon hade så många gånger omläst dem, att hon kunde dem ordagrant utantill och dock framtogos de ånyo. Ack, de voro ju af hans hand och återgäfvo de tankar, som genomströmmat hans själ! Men nu bäfvade den unga flickan och de djupblå ögonen tårades, ty tanken att hon för honom endast var en syster smärtade henne. Åter togos breffen fram för att ännu en gång granskas om ej något litet ord möjligen skulle förråda älskaren, men nej, ej ett enda, och en suck trängde från det qualda hjertat och smög sig öfver hennes purpurläppar.

Den bestämda tiden för Viktors återkomst var för länge sedan tilländalupen, men den så ifrigt efterlängtrade uteblef. För hvarje dag stegrades oron och väntan såväl i föräldrahemmet som ock hos vännerna å Visingsö. Fru Kristina, hvars inhillning målade alla tänkbara olycksfall, för hvilka Viktor blifvit utsatt, delgaf dem sin man, som måste uppbjuda hela sin förmåga att trösta och lugna den öfvergifna modern. Ingeborgs förr så blomstrande kind hade bleknat och det strålande ögat mattats samt beslöjades som oftats af tårar. Men hon bar sin smärta inom sig utan att anförtro den åt sina föräldrar. Det var endast i ensamhet, hvilken hon nu ofta sökte, som Ingeborg gaf fritt lopp åt sin saknad och sin smärta. Vid von Waldens besök utgjorde Viktor nu mer än förr föremål för samtalet; de gamle skildrade honom som en ovanligt framstående ung man samt gaf i oförställda ord sin oro tillkänna. Dessa samtal voro för von Walden verkligt pinande, beherskad som han var af den mest sjudande svartsjuka. Han visste dock att så väl bemanla sina verkliga känslor och var så outtömlig på tröstegrunder, samtidigt han visade ett så varmt deltagande, att till och med Ingeborgs köld började gifva vika, och hans förr för henne motbjudande besök

blifva efterlångtade. Så stodo sakerna, då ett bref anlände från Viktor till föräldrarna, hvori han underrättade dem, att grefinnan Stjernstråles redan länge vacklande helsa plötsligt försämrats, hvadan läkarne alldeles förbjudit ett vistande i nordligt klimat utan tillråd att tillbringa vintern i Italien. Viktor hade, då beslut härom fattades, velat ensam återvända till fäderneslandet, men på både presidentens och i synnerhet grefvinnans böner, hvilken sade sig fattat stort förtroende för den unge läkaren, låtit öfvertala sig att medfölja. I brevet, hvilket allt igenom vitnade om sonlig kärlek och förtroende, låg som vanligt inneslutet ett till Ingeborg.

Vid mottagandet af detta bref blef visserligen fru Kristina lugnad i så fall, att hon visste sin son fortfarande i lifvet och välbehållen, men tårarna började åter sitt fria lopp vid tanken på att han allt mer aflägsnade sig från hemmet.

»Vi få väl aldrig se honom mer, Olof», klagade hon snyftande. »Ej nog att jag förgäfves väntat honom hvarje dag en längre tid, utan nu måste jag dessutom veta honom vara utsatt för nya faror och äfventyr. Ack, hvad en mor doek kan vara olycklig!»

»Jaså, min kära Kristina, du kallar det för olycka, att du har en son, som får vistas bland de mest älskliga och bildade människor och i deras sällskap bese främmande länder, studera deras seder och bruk samt dessutom ytterligare tillegna sig sin vetenskap, och detta allt dessutom utan ett öres utgift. Sannerligen, har icke du en högst egendomlig uppfattning af det, som vi benämna olycka. Tror du ej att samma Gud, som beskyddar oss här hemma, äfven håller sin allsmägtiga hand utsträckt öfver honom derborta. Men i stället att för allt detta goda lofva och prisa Herren, utfar du i en sjelfvisk veklagan och förbitt-rar lifvet både för dig sjelf och andra.»

»Olof, du har nu som alltid rätt och jag beder både Gud och dig förlåta mig min otidiga klagan. Mätte Herren styra allt till det bästa!»

»Amen, mor», tillade prosten.

Fru Kristina slöt sin man i famn och tryckte en hjertlig kyss på hans mun.

»Och nu, mor», fortsatte prosten, sedan han på sin hustrus välfägnad åter tillgripit den kära tobakspipan, »få vi ej glömma att fortskaffa Ingeborgs bref. I morgon resa vi öfver till ön. Äfven för Ingeborg, stackars liten, gissar jag detta lilla bref kommer att krossa mången kär förhoppning.»

Dagen derpå afreste Alms till Visingsö. Prosten framlemnade brevet till Ingeborg, yttrande: »här, mitt barn, har du ett bref från Viktor. Det lärer ännu dröja en tid innan vi få se den gynnaren hos oss, men då blir han också så mycket mer välkommen, då han äntligen gör oss den äran. Men jag förmodar du är nyfiken att se hvad han skrifver.»

Ingeborg mottog brevet med klappande hjerta och, svepande in sig i en sjal, tog hon vägen till sin favoritplats, en vacker ekbacke i granskapet af prestgården och med vidsträckt utsigt öfver Vettern. Det var här Ingeborg brukade läsa Viktors bref och drömma om honom, sin själs älskling. Längre satt hon med brevet i hand innan förseglingen bröts; det var henne en egendomlig njutning nu, då hon var i ostörd besittning deraf, att uppskjuta dess genomläsande och bilda sig en föreställning om dess innehåll. Slutligen förmår hon ej längre ålägga sig försakelsen att genomläsa de kära raderna, förseglingen springer upp och vi se henne helt och hållet upptagen af sin läsning. Men en gång är ej nog, två, ja tre gånger genomläser Ingeborg brevet, hvarefter hon förer dess underskrift till sina läppar och gömmer det i sin barm. Med det ljuslockiga hufvudet lutadt mot handen försjunker hon i ett svärmiskt drömmeri.

»Således till våren, säger han, ha'n I mig med Guds hjälp frisk och välbehållen åter, och då skall jag redogöra för min lilla kära leksyster allt hvad jag upplefvat, känt och erfarit under denna evigt, minnesrika resa», mumlar Ingeborg sakta, »till våren ja, den som vore der! Jag undrar hur det då ser ut och om jag då skall få svar på mitt hjertas fråga, om han verkligen älskar mig eller om alltsammans blott var ett irrbloss. — Min lilla kära leksyster, skrifver han... skulle han ej kunnat finna ett annat uttryck!...

Ingeborgs monolog afbröts genom ett prassel i buskarna och i samma ögonblick stod von Walden framför den rodnande och öfverraskade flickan. Han var klädd i jagtdrägt med bössa öfver axeln och med handen förde han ett koppel hundar. Ur jagtväskan framstucko benen af en hare, hvarförutom den för öfrigt tycktes vara väl fylld. Den eleganta jagtdrägten klädde honom förträffligt och lät hans ståtliga och välväxta figur fördelaktigt framträda; den ansträngande marschen i skog och mark hade drifvit helsans rodnad till hans ansigte, hans mörka ögon strålade af lefnadslust, och i det han artigt blottade sitt hufvud för Ingeborg, skakade han med en gratiös rörelse de svett-drypande, mörka lockarna från sin panna.

»Åh, hvilken glad öfverraskning att träffa Eder, mammell Ingeborg», utbrast han. »Jag är i sanning afundsvärd, ty en ljuvare belöning för utstådda mödor kan en jägare ej tänka sig, än att få nedlägga sitt byte för Edra fötter.» Och i det han sade detta, lade han äfven den välförsedda jagtväskan framför Ingeborg, tilläggande: »värdes, sköna Diana, mottaga det offer, Pan genom en af sina ringaste tjenare bringar Eder!»

Von Walden var i detta ögonblick verkligt skön. Glädjen öfver sammanträffandet på tu man hand med Ingeborg, som för honom var helt och hållet oförmodadt, hade bestrålat hela hans väsende. Och hvilken qvinna gifves väl, som, om hon ock bär en annans bild i hjertat, ej känner sig berörd af manlig skönhet och ridderlighet! För första gången efter deras bekantskap betraktade Ingeborg den unge mannen med välvilliga blickar och erkände inom sig att hon ej sett en vackrare och ståtligare karl.

»Ehuru liknelsen mellan Diana och mig är helt och hållet oegentlig, alldenstund jag alltid ansett det vara grymt att förfölja, plåga och döda skogens oskyldiga invånare, får jag dock nu, sedan deras lidande en gång är slut, mottaga »offret» med tacksamhet», svarade Ingeborg.

»Jag åter räknar de dagar, jag tillbringar i skogen med mina goda hundar och min bössa för de mest angenäma», sade von Walden, under det han kopplade hundarna vid ett träd och derefter slog sig ned bredvid Ingeborg. »Dessutom», tillade han, »är det ej jägarens afsigt att plåga djuren,

utan endast att göra sig dem till nytta, hvartill de ju äro afsedda. Döden för ett väl rigtadt skott är förfärligt bra mycket lättare än den, hvilken våra vanliga husdjur äro underkastade.»

»Herr brukspatron har måhända rätt, ämnet är för mig så främmande, att jag ej vågar derom resonera med en så erfaren jägare.» Och hon tillade, mer för att yttra något än af nyfikenhet: »har herr brukspatron varit länge på ön?»

»Jag hitkom i förrgår afton. Under gårdagen var jag oafbrutet upptagen med tillsyn öfver byggnadsarbetet af den lilla jagtpaviljong, som för närvarande är under uppförande på mina arrendehemman. Dels tycker jag att arbetet går för långsamt, kanhända en följd af min otålighet att få den färdig till en viss bestämd dag, och dels är jag äfven angelägen om att inredningen skall blifva solid och fullt motsvarande sitt ändamål.»

»Ändamålet blir väl endast att lemna ett bekvämt skydd och tillhåll under jagterna», inföll Ingeborg.

»Nej, min lilla jagtpaviljong har äfven andra uppgifter att fylla. Den skall dessutom lemna ett angenämt hem för de vänner, som vilja gästa mig å Visingsö samt bostad för mig och min hustru, då vi uppehålla oss här.»

»Jag visste ej att herr brukspatron var gift.»

»Och är det ej heller ännu», återtog brukspatron i förändrad ton.

»Således förlofvad», fortsatte Ingeborg, »i så fall har jag den äran att gratulera.»

Det finnes en gammal god regel, som lär oss, att man aldrig bör leka med eld. Hade Ingeborg besinnat detta, hade hon troligen försökt gifva samtalet en annan vändning.

»Icke ens det», svarade von Walden, men hyser den lifligaste önskan att snart blifva det. Hit till Sverige kom jag som främpling utan att känna någon människa, men fann mig på ett förunderligt sätt tilltalad och fånglad af detta land. Måhända var det en aning, som sade mig att jag här skulle finna det dyrbaraste, jorden har att skänka, en tjusande brud, en ädel och god maka. Redan öfver ett år har mitt hjerta varit fästadt vid den mest hulda

qvinna, jorden bär, fästadt, jag känner det, för hela mitt lif med oupplösliga band. Det finnes numera för mig ej något fordom, endast ett tillkommande. Mitt fädernesland, minnet af mina föräldrar och af mitt lyckliga barndomshem samt för öfrigt allt, som förr var mig kärt och heligt, har numera för mig ingen betydelse; alla mina tankar, hela mitt väsende tillhör henne, den utesägligt älskade, som med ett enda ord kan göra mig till den lyckligaste af alla dödliga. O, så säg då detta ord, dyraste Ingeborg», fortsatte von Walden i det han föll på knä framför den unga flickan och tryckande en kyss på hennes hand, lade den mot sitt klappande hjerta, »säg att ni älskar mig och att ni vill blifva min!»

Ingeborg hade med stigande ångest åhört von Waldens kärleksförklaring. Hon, hvars sinne helt och hållet var upptaget af Viktor och som nyss mottagit och läst hans bref, som ej innehöll ett ord om kärlek, hon hade nu af en för henne likgiltig person mottagit bikten om den mest passionerade kärlek. Lösgörande sin hand sade hon: »stig upp herr brukspatron och afhör mig med lugn, så som det höfves en man. Ehuru smickrande det anbud är, som herr brukspatron gjort mig, måste jag dock afsäga mig detsamma. Skälet dertill vill jag bedja få behålla för mig sjelf.»

»Är detta beslut oåterkalleligt eller får jag ej hoppas att tiden kan verka någon förändring till min förmån», sporde von Walden.

»Nej, hoppas ej det, herr brukspatron, utan låt oss aldrig mer återtaga detta ämne. Jag kommer troligen att alltid förblifva ogift.»

»Tillåt mig att derutinnan vara af annan åsigt. Jag skall emellertid försöka att manligt bära de qual, hvaraf mitt sårade hjerta lider.»

»Tack för det löftet, herr brukspatron», sade Ingeborg under det hon fattade och tryckte von Waldens hand. »Och när såret hinner helas hoppas jag att de känslor för mig, hvilka brukspatron i dag yppat, komma att öfvergå till den innerliga vänskapens. Men nu, låtom oss gå hem! Farbor och tant Alm äro hos oss och min långa frånvaro har kunnat väcka förvåning och oro.»

Hade Ingeborg märkt den blecket, som vid ordet Alm öfverdrog von Waldens kind och den blix, som dervid sköt ur hans mörka öga, hade hon måhända ej, som hon nu gjorde, gladt sig öfver att den väntade förklaringen var gjord, svaret gifvet och sålunda allt klart dem emellan.

Brukspatron lösgjorde hundarna, kastade åter bössan och jagtväskan öfver axeln, och medan de togo vägen åt prestgården hade hans ansigtsuttryk återtagit sitt vanliga utseende och han vetat gifva samtalet en allmän och omvexlande rigtning. Under sitt vistande i prestgården skildrade han värtaligt de platser och orter, Viktor i sitt bref omnämnt samt skildes vid de båda prestfamiljerna, lemnande ett angenämt intryck efter sig. Ingeborg nämde för ingen hvad som förefallit mellan henne och von Walden. Dagen derpå återvände brukspatronen till sin egendom.

Då Henrik, som ej varit sin herre följaktig till Vingsö, mottog honom vid hemkomsten, märkte han genast att något ovanligt förefallit. Det var nu ej den artige och förekommande verldsmannen, hvilken föregående afton fängslat alla genom sin intelligens och älskvärdhet, utan i dess ställe den stränge och befallande despoten. Då de inkommet i brukspatronens rum, utbrast denne, ur stånd att längre kunna beherska sig:

»Förbannad vare den stund, då jag kom att kasta mina ögon på denna flicka, denna marmorstod, denna isbild, som ej vet hvad kärlek vill säga, men som icke desto mindre förhexat mig och berusat alla mina sinnen. Mätte f—n taga både henne och hennes gudsnådliga föräldrar!»

»Herr brukspatron har således nu friat till flickan och fått ett afslag, det anade mig», menade Henrik.

»Jag ger f—n både dig och dina aningar», återtog brukspatronen, »men har det äfven anat dig att hon till slut skall blifva min, om jag ock för hennes skull skall uppoffra allt hvad jag eger, ja till och med heder och ära. Jag är ej den man, som låter leka med mig och ställer mig beroende af en flickas nycker och egensinniga infall.»

»Herr brukspatron har åtminstone nu fått visshet om att kuskens utsago ej saknade grund; och ej må

hennes afslag betraktas som en nyck utan tvärtom tillkommet af ett fast beslut. Bakom allt detta skådar jag kandidaten eller, som han numera lär vara, doktor Alm.»

»Nämn ej det förhatliga namnet inför mig! Jag, brukspatron von Walden, millionären, skall se mig tillbakasatt och låta slå mig ur brädet af en sådan fattiglapp, en plåsterprins, som ännu ej varit i tillfälle att bota ens en simpel snufva. Nej, min käre Henrik, om här ock skall blifva en strid på lif och död, så måste jag segra och flickan tillhöra mig, vare sig på det ena eller andra sättet. Sedan skall hon dyrt få ångra alla de qval, jag fått utstå för hennes skull.»

»Herr brukspatron, det faller mig något in. Jag tror att list, när det är fråga om fruntimmer, uträttar mer än våld, efter hvad jag tyckt mig märka under de år, jag haft äran tjenstgöra hos herr brukspatron. Mer än en vacker tärna har jag lagt i herr brukspatronens armar, mer än en liten oskyldig fågel har blifvit plockad af örnen och medlet, hvaraf jag begagnat mig, har varit list.»

»Du behöfver ej stå här och berömma dig af dina föregående åtgöranden eller hänskjuta på det förflutna. Har du något förslag att gifva så gör det fort och kort.»

— »Nå väl, jag tror att om doktor Alm på en längre tid ej skulle låta höra något utaf sig, om ej något svar å de bref, de tillsända honom, skulle ingå, detta till en början ej skulle skada brukspatronens intressen.»

»Men hur f—n skall detta tillgå? Du vill väl ej föreslå att jag genom skrivelser skall uppmana honom att ej besvara sina anhörigas bref.»

«Det har på långt när ej varit min afsigt. Sättet är endast att de bref, han som oftast afsänder till hemmet, ej nå sin bestämelse.»

»Du vill således göra mig till en simpel posttjuf! Då får jag säga att jag sätter föga värde på din list.»

»Känner herr brukspatron notarien Vingelqvist», frågade Henrik lugnt.

»Jag blef presenterad för honom en gång i staden»,

svarade brukspatronen. »Han föreföll mig utsväfvande och till en ganska betänklig grad förfallen.»

»Så är äfven förhållandet. Han tillbringar alla aftnar på stadskällaren, der det drickes mycket och spelas högt.»

»Nå, hvad hör det der hit?»

»Förra gången jag var i staden talades det allmänt om att Vingelqvist föregående afton bortspelat en större penningesumma, som han visserligen betalat; men som han sjelf saknar alla tillgångar antogs för gifvet, att han tillgripit omhänderhafvande medel och att ej allt stode rätt till.»

»Hvem skulle väl vilja anförto sina medel åt en dylik! Det der är väl som vanligt endast historier.»

»Herr brukspatron, tänk på hvad kusken berättade mig! Medel om händer har nog Vingelqvist, ty han är anställd såväl i posten som i auktionskammaren.»

»Men hvad f—n rörer allt det der mig?»

»Brukspatron skulle göra sig bekant med Vingelqvist, dricka med honom, spela med honom, men framför allt vinna af honom. Kanhända han mot skäligen ersättning kunde förekomma doktor Alms vidare korrespondens.»

»Ah, jag förstår! Men detta allt förefaller mig otvivelaktigt och torde kunna komma surt efter. Dock, jag vill fundera på saken.»

En afton någon tid efter brukspatrons återkomst från Visingö vilja vi med läsarens benägna tillåtelse göra ett besök på stadskällaren i Grenna. I källarsalen sitter en och annan enstaka gäst, smuttande på sin toddy och med en tidning i handen under det att i ett hörn af salen ett större kottteri slagit sig ned framför sina glas och lifligt samtala om politik och dagens brännande frågor. I ett par inre rum äro spelbord framsatta, kring hvilka några af den goda stadens förnämsta borgare och mer framstående medlemmar äro ifrigt sysselsatta med korten. Vid ett af borden upptäcka vi bland tobaksmolnen brukspatron von Walden och midt emot honom en medelålders man,

hvars utseende vitnar om tygellösa begär och moraliskt förfall. Det är notarien Vingelqvist. Han tyckes i afton hafva tur, hans ansigte är mer än vanligt skinande, till och med öfver den kala hjessan skimrar en och annan purpurflamma och den eljes slöa blicken har fått lif. Det är ej heller småsaker som det gäller vid detta bord. Det spelas vira med hög point och brukspatron von Walden sätter med största lugn den ena beten efter den andra. Glasen anlitas flitigt och spelet fortgår på så sätt till dess upppasserskan tillkännager, att den af herrarna beställda sexan är serverad. Dervid flödar vin och champagne och sinnesstämningen blir allt mera lifvad. Sedan sexan är intagen återtages spelet. Men nu tyckas rolerna vara ombytta. Det är nu von Waldens tur att vinna, då åter lyckan synes helt och hållet hafva vändt Vingelqvist ryggen. Och när spelet skall sluta och herrarna besluta sig att bryta upp, har Vingelqvist förlorat öfver tvåhundra kronor utöfver det belopp, hvaröfver han kan disponera.

»Då få-år jag be bror Trybom att få-å låna ti-ill i morgon», framstammade Vingelqvist under det han ännu en gång för glaset till sina läppar.

»Omöjligt min kära bror, jag kan ej undvara en skilling, ty jag har strax i morgon en utbetalning», svarade vännen Trybom.

»Nå-å då får du hje-elpa mig, min kä-äre Pu-undstedt», fortsatte Vingelqvist vändande sig till stadens rikaste borgare.

»Nej, se det gör jag ta mig f—n inte. Jag har föresatt mig att aldrig låna ut pengar i spel och tycker för öfrigt att det är minst sagdt oanständigt att inlåta sig i spel, då man vet att man ej kan stå för förlusten», förklarade Pundstedt.

»Om herr notarien tillåter skall jag med nöje stå till tjänst», inföll von Walden.

»Ta-ack min hä-äste brukspatro-on, jag blir ofa-antligt ta-acksam. Jag skall gifva min reve-ers i utbyte», försäkrade Vingelqvist.

Von Walden uppräknade beloppet till Vingelqvist och spelet uppgjordes, hvarefter herrarne stiga upp, säga hvarandra farväl samt bereda sig att gå hvar och en till sig.

Vingelqvist stannade längst kvar och von Walden skulle ligga kvar i staden öfver natten. När de voro ensamma yttrade von Walden:

»Behagar herr notarien stiga in på mina rum, röka en cigarr eller dricka ett glas innan vi gå att lägga oss?»

»Det var förb—dt bra—a ta-aladt och ännu a-aldrig har Lars Vingelqvist spottat i glaset.»

Brukspatron tillsade uppasserskan om hvad han önskade, hvarefter herrarna åtföljdes till de för von Walden upplåtne rummen.

Sedan förfriskningar inburits uppmanades Vingelqvist att förse sig efter sin smak. Han lät ej säga sig detta två gånger utan tillagade sig genast en toddy. Von Walden öfvertygade sig om att de voro allena och att ingen lyssnare fans, hvarefter han klingade med sin gäst och uppmanade denna att taga plats i soffan.

»Jag har tänkt föreslå herr notarien en affär, på hvilken kan förtjenas ej så litet penningar», började von Walden. »Och om notarien går in på mitt förslag äro de tvåhundra femtio kronor, jag i afton lemnat, att betrakta som handpenning för uppgörelsen.»

Vingelqvist spärrade upp ögonen och utropade:

»Ta-ala herr brukspatron, jag vi-ill förtjena pengar och går in på hva-ad som helst.»

»Godt! Saken är af högst grannlaga beskaffenhet», återtog brukspatronen. »För att lyckas är den största försigtighet och tystlåtenhet af nöden, eljes är ens timliga olycka oundviklig. Utföres åter saken väl och det dermed afsedda ändamålet uppnås, är jag villig utbetala till notarien ett tusen kronor.»

»Låt mig då få-å veta, hva-ad det är fråga om», uppmanade Vingelqvist.

Brukspatron flyttade sig närmare sin gäst och, sänkande rösten, fortfor han:

»Det anländer hit allt som oftast bref från en person, som vistas utrikes, och det vore önskligt att dessa bref ej komme adressaten till handa.»

»För f—n!» utbrast Vingelqvist, som med ens tycktes blifva nykter och då äfven återfick sin vanliga talför-

måga, »det är således fråga om hvarken mer eller mindre än att förskingra bref.»

»Kalla det hvad herr notarien behagar», sade brukspatronen. »Åtager sig notarien uppdraget, hvarom jag redan nu önskar ett bestämdt svar, skola vi närmare afhandla villkoren.»

»Till hvem äro då dessa bref adresserade och hvem är afsändaren?»

»De äro adresserade till prosten Alm från hans son doktor Alm, som vid denna tid inträffar i Italien.»

»Till prosten Alm, den hedersmannen, stadens och hela ortens gunstling! Nej, herr brukspatron, jag vill ej medverka att tillfoga honom något ondt.»

»Här är ej fråga om att tillfoga honom något ondt eller skada honom, endast att för en tid afbryta faderns och sonens korrespondans.»

»Visserligen, men hvem kan beräkna följderna af ett dylikt svek, och dertill hvilken förfärlig risk är det ej för- enadt med! Nej, herr brukspatron, jag har den äran af säga mig den proponerade affären.»

Dessa ord, som af Vingelqvist utsades i bestämd ton, kommo von Walden att darra. Skulle han hafva miss- tagit sig på mannen, skulle det ännu finnas en skymt af heder inom detta bröst, som endast tycktes svälla af otill- fredsställda begär, ett enda drag i detta anlete, som ej vitnade om cynism? Omöjligt. Men om Vingelqvist å ena sidan fortfarande skulle neka att låta lega sig till bedrä- geriet, skulle han åter å den andra med säkerhet ej ur- aktlåta att genom anspelningar å den framställda proposi- tionen blottställa von Walden. Vid denna tanke kände han en obehaglig rysning. »Bah», tänkte han, »det är till slut endast ett försök att preja sig till högre vilkor.» Högt återtog han:

»Saken är i det hela taget en bagatell, ett hugskott utan all egentlig betydelse och hvad risken beträffar är den väl ej så särdeles stor, ty huru ofta inträffar ej att bref förkomma utan att derföre misstanke kastas på någon särskildt. Derför, slå bort alla betänkligheter och onödiga samvetsskrupler och låt oss komma öfver ens om saken. Jag skall dessutom höja beloppet till femton hundra kronor.»

Vingelqvist lagade sig åter en toddy, tog derur en väldig klunk och började derpå gå fram och tillbaka på golfvet. Måhända utkämpades härunder inom syndaren en sista strid mellan godt och ondt, mellan sanning och lögn; men ack, det onda hade här tvenne mäktiga bundsförvandter i guldets och vinets, och det behöll äfven segern.

»Herr brukspatron», sade han under det han stälde sig framför von Walden, som med oro och otålighet bevitnat Vingelqvists sinnesrörelse, »jag skall uppfylla eder önskan; intet bref från unge Alm skall hädanefter nå sin bestämmelse, men som gengäld härför fordrar jag tvåtusen kronor utom hvad jag i afton mottagit. Så snart jag i edra händer öfverbringat det först ankommande brefvet, utbetalar Ni till mig hälften eller ett tusen kronor och återstoden med tvåhundrafemtio kronor för hvarje till Eder öfverlemnadt bref, till dess det öfverenskomna beloppet är fylt. Nu är det på Eder frågan hvilat.»

»Tvåtusen tvåhundrafemtio kronor», mumlade han sakta, »man måste vara galen för att offra så mycket pengar på en simpel landflicka; dock, det må gå, jag har svurit att hon skall blifva min». — Vändande sig till Vingelqvist yttrade han:

»Näväl, det må vara sagdt; här min hand att jag står vid mitt ord, laga endast att ni ej sviker!»

De räckte hvarandra handen och sedan de tömt ännu ett glas för att ytterligare besegla det ingångna förbundet, åtskildes de under ömsesidiga vänskapsbetygelser.

Dagar, veckor, månader hafva svunnit hän i tidens omätliga haf. Från Viktor har ej ett ord anländt, men notarien Vingelqvist har redan uppburit femtonhundra kronor af von Walden. Fru Kristina ger sin sorg tillkänna under högljudd klagan; Ingeborg lider i tysthet för sig sjelf. Ack, hon hade ju ej heller någon rätt att gifva sina känslor luft, att visa dem för verlden! Hvad var väl hon för den försvunne annat än barndomsvännen, leksystemen? Huru skulle hon vilja gifva sin sköna, jungfruliga kärlek till pris för människors deltagande eller måhända hån; denna kärlek, som till och med för henne sjelf helt oförmärkt växt upp

i hennes hjerta, som der i tysthet blifvit vårdad och omhuldad och som hon höll så helig, att icke ens föräldrarna ansetts värdiga deraf få del! Under det att fru Kristina dag från dag blef allt mer öfvertygad om, att den älskade sonen var för alltid förlorad, samt fann sin enda tröst i att för kommande och gående framhålla sin oersättliga förlust, stadgades äfven hos Ingeborg öfvertygelsen om Viktors frånfälle, men heldre än att öfverlemnna sig åt en allt förlamande sorg, den hon ansåg honom föga värdig, beslöt hon sig för att upptaga hans fallna mantel och att göra mensklighetens sak till sin egen. Vi se henne sålunda inom kort i full verksamhet med anläggandet af en uppfostringsanstalt för vanvårdade barn. I samråd med fadern hade planen härtill utarbetats, men i anseende till de begränsade tillgångar, hvaröfver Ingeborg egde att förfoga, skulle skolans verksamhet endast omfatta de barn af öns befolkning, hvilka deraf voro mest i behof. Kyrkoherden Ritelius hade åtagit sig ledningen af det hela samt religionsundervisningen, fru Ritelius att undervisa i handarbeten, de öfriga läroämnena föllo på Ingeborgs lott. Hon hade glädjen att inom kort se sin lilla skola omfattas med allmän välvilja och förtroende. Flere anmälningar om inträde måste vägras af brist på utrymme. En dag mottog Ritelius ett bref innehållande ett tusen kronor, hvilka skänktes till skolan med föreskrift att årliga räntan derå skulle användas till beklädnad af de barn, som genom flit och goda seder deraf gjort sig förtjenta. Brevet var under-tecknad: »Vän till skolan och dess stiftare». Som stilen var obekant fördjupade sig familjen Ritelius i gissningar, hvem som så rikligen velat gynna den lilla anspråkslösa stiftelsen. Slutligen blefvo de öfverens om att det ej kunde vara någon annan än von Walden, ehuru hans blygsamhet förbjöd honom att under gåfvan utsätta sitt namn, en blygsamhet som så mycket mer hedrade den unge mannen.

Brukspatron von Walden var emellertid plågad af en dagligen tilltagande oro. Viktors till föräldrarna ställda bref hade af honom blifvit brutna äfvensom de, hvilka funnos inneslutna till Ingeborg. Hvad de senare beträffade voro de för honom helt öfverraskande. Då han väntat sig dem endast innehållande den otälige älskarens glödande

kärleksförklaringar, fann han blott den tillgifne vännens om sann bildning och djupa studier vitnande reseberättelser och reflexioner. Huru förstå detta? Ej var det tänkbart, att ett ord om kärlek gått öfver den mans läppar, som så helt och hållet förbigick sitt eget jag inför den älskade; ja, ännu mer, det fans ej heller och kunde ej finnas hos denne brefskrifvare ens en gnista af kärlek för Ingeborg. Detta var ju lätt att finna endast genom jemförelsen mellan brefven till henne och dem till föräldrarna, som från början till slut genomandades den mest brinnande sonliga kärlek och hängifvenhet. Således var dock till slut kuskens, honom genom Henrik meddelade utsago om Ingeborgs förlofning endast ett tomt prat, till hvilket hans svartsjuka kommit honom att sätta tro och som ytterligare förledt honom att gemensamt med en lejd äfventyrare och vinglare begå ett skurkstreck. Men om dessa och dylika tankar voro för vår brukspatron allt utom angenäma, voro de åter, hvilka Viktors senaste bref till föräldrarna framkallade, af ren oroväckande natur. Börjande sitt bref med förvåning öfver den genomgående otur, som beröfvat dem hans trenne senaste skrivelser, slutar han detsamma med förhoppning, att detta åtminstone ej måtte röna samma öde, som de föregående, hvarjemte han meddelar att han i ett samma dag afsändt bref till medicinalstyrelsen bedt densamma för alla händelser underrätta föräldrarna om hans tillstånd samt snara återkomst till fäderneslandet.

Utmattad af oro och själsmarter ligger von Walden å sin soffa i sängkammaren. Det är i medio af Maj. Våren har detta år helt tidigt gjort sitt inträde; i parken och trädgården utanför huset grönska redan träden och en värmande sol kastar sina strålar mot den inskjutande vikens spiegelblanka yta. Ej mer i stånd att uthärda alla de mörka tankar, som utan afbrott korsa sig i hans hjerna, fattar von Walden klocksträngen och ringer. Betjenten Henrik inträder.

»Hvad befaller herr brukspatron?» frågar han, bugande sig vid dörren.

»Jag vill endast säga dig att kuskens hela berättelse om den förb. förlofningen till slut dock visade sig vara

en dikt, att unge Alm hvarken varit, är eller kommer att blifva förlofvad med Ingeborg, och att hela den dumma tillställningen med Vingelqvist och brefven, som du så listigt föreslog och som, förutom allt annat obehag, äfven kostat mig rätt vackert med pengar, kunnat vara ogjord.»

»Måhända. Hvar och en har sin åsigt. Men hur vet då brukspatron så bestämdt att de ej äro förlofvade?»

»För f—n, om så vore förhållandet skulle väl karlen med ett enda ord vidrört ett dylikt förhållande i sina bref, men af tre, som jag genomläst, finnes intet som derom antyder.»

»Hvilket ingalunda bevisar att ej de unga tu dock kunna vara fästade vid hvarandra. Hvad eljes skulle orsaken vara till hennes afslag å brukspatrons frieri?»

»Ja, det hela förefaller mig mer än mystiskt. Dock, ett är klart och det är, att hvilken dag som helst den unge doktorn är att hemförvänta.»

»Men innan dess måste blomman å Visingsö redan vara plockad af herr brukspatron. Sedan må han gerna komma. Nu är det endast att smida medan jernet är varmt, som ordspråket lyder. Redan förut har herr brukspatron stått väl i vantarna hos gubben och gumman, hvilket ännu mer blifvit förhållandet efter mottagandet af den rikliga presenten till skolan, af hvilken de i brukspatron se gifvaren. Framställ nu sitt ärende för föräldrarna och låt dem inverka på flickan. Men framför allt begagna tiden rätt och låt all onödig fruktan försvinna. Allt beror på att hafva saken klar innan doktorn hemkommer.»

»Du har rätt, jag vill följa ditt råd och det redan i dag. Laga att vi senast om en timma kunna bege oss af till ön. Du följer med.»

På aftonen samma dag infann sig brukspatronen i prestgården, der han fann tillfälle framställa sitt ärende för herr och fru Ritelius.

Båda förklarade sig smickrade af hans anbud och lofvade delgifva det sin dotter, ehuru de, beträffande hennes beslut ej ville på ringaste sätt inverka på henne. Ritelius skulle följande dag besöka brukspatronen för att meddela honom resultatet.

Vi behöfva knappast nämna att Ingeborgs svar till föräldrarna var ungefär detsamma, hon förut gifvit von Walden. Det kostade denne ej ringa ansträngning att vid

dess emottagande bibehålla sitt lugn inför fadern. Fruktan, vrede och svartsjuka rasade inom honom och det var en lättnad, då Ritelius äntligen bjöd farväl. Så snart kyrkoherden rest tillkallades Henrik. Inför honom kunde von Walden gifva sina känslor fritt lopp.

»Nu vet jag ej mer än ett råd», sade Henrik, sedan han länge stillatigande afhört brukspatrons meddelande.

»Och hvilket är det?»

»Att helt simpelt enlevera flickan.»

»Hur f—n tycker du att det skall låta sig göra! Det skulle ej dröja länge förr än vi voro förföljda och hon återförd i föräldrarnas sköte.»

»Så skulle äfven blifva förhållandet, så vida man ej räknar ut saken riktigt. Men jag tror mig hafva en plan som skall lyckas.»

»Låt mig höra den, men finner jag den utförbar eller att du ytterligare vill inleda mig i äfventyr, skall jag veta att för framtiden förtaga dig lusten dertill.»

»Den som ej vågar, vinner ej heller något. Planen är i korthet denna: Mamsell Ingeborg brukar ofta besöka en sjuk gumma, boende i södra ändan af ön. Nu skickar man henne bud att gumman blifvit sämre och önskar tala med henne före sin död. På denna kallelse skall hon infinna sig. Emellertid hålla jag och en annan pålitlig karl, väl förklädda, oss dolda i grannskapet af stugan och vid hennes ankomst skynda vi fram, bemäktiga oss henne, svepa en duk om hennes mun att förtaga ljudet af hennes skrik och hasta till den vid stranden väntande båten, å hvilken vi genast hissa segel och styra kosan till Jönköping, dit vi böra anlända på natten. Der skola ett par goda hästar och en bekväm täckvagn stå till vårt förfogande, hvarefter resan fortsättes med största möjliga skyndsamtighet till Köpenhamn. Under tiden bör brukspatron till förekommande af misstankar vistas här på ön och först sammanträffa med oss i Köpenhamn, sedan jag derifrån underrättat om vår framkomst. Det faller af sig sjelf att vi der spela fullkomligt främmande för hvarandra. Brukspatron lätsas den största öfverraskning öfver att der återfinna den så plötsligt försvunna, afhör hennes beskrifning öfver enleveringen, befriar henne från mig och lofvar åter-

föra henne till föräldrarna. När saken så långt avancerat öfverlemnar jag till brukspatrons eget godtfinnade, hvad vidare bör göras. Hvad säges nu om mitt förslag?»

»Jag kan ej annat än gilla det och finner ej någon annan utväg att komma ur detta fördömda elände. Men när saken en gång blir upptäckt, som förr eller senare måste ske, fruktar jag att den sista villan blir värre än den första, ty föräldrarne komma väl att rifva upp himmel och jord.»

»Brukspatron återvänder naturligtvis hit och låter flickan stanna qvar under min uppsigt. En tid derefter sedan första stormen hunnit lägga sig, företager brukspatron en utländsk resa på ett eller par år i sällskap med sin sköna. Jag hyser ej så stort förtroende till qvinlig dygd att ej den lilla oskulden under resan skall blifva spak och medgörlig.»

»Det må då anses som afgjort och skola vi genast gå i författning om förberedelserna. Du skall i morgon, försedd med nödiga penningar, begifva dig till Jönköping för att anskaffa hästar och vagn samt båt för öfverfarten dit jemte nödig förklädnad, hvilken jag öfverlemnar åt dig sjelf att utvälja. Under tiden reser jag hem. Så snart du fått allt i ordning underrättar du mig derom i bref äfvensom om dagen för din hitkomst. Men framför allt iakttag den största skyndsamhet, ty doktors mellankomst skulle tillintetgöra hela planen.»

»Derom är jag af olika åsigt. Jag skulle nästan finna det så mycket roligare att bortföra flickan midt för hans näsa.»

»Nej, intet onödigt öfverdåd. Du reser som sagdt, i morgon och vidtager utan uppskof dina anstalter.»

Härmed var saken afgjord och herre och tjenare åtskildes, båda upptagna af planer för den beslutade illgerningen.

Det är i Maj månad samma år som denna lilla berättelse tog sin början. Hos prostens Alms står glädjen högt i tak. Underrättelse har kommit från midieinalstyrelsen att Viktor lefver samt blifvit tillförordnad att be-

strida den ledigvarande stadsläkaretjensten i födelsestaden. Vid mottagandet af detta oförmodade budskap höll fru Krsitina på att få slag af glädje. Sedan hennes första öfversvalande känslor något lagt sig lyckades det Alm att erhålla hennes medgifvande till att den för dem så glada nyheten skulle förblifva en hemlighet för alla, till dess Viktor sjelf anlände. Detta för att bereda deras många vänner en oförmodad glädje. Men äfven Viktor borde på ett angenämt sätt öfverraskas. Prosten och hans fru öfverenskommo sålunda att förhyra ett litet envåningshus, beläget alldeles vid stranden af Vettern samt låta möblera och iordningställa det till den unge läkarens emottagande. Huset i fråga stod dock ej att hyra men väl att köpa, och gubben Alm beslutar sig dertill mot vilkor att genast få sätta sig i besittning af egendomen. Nu börjar en fullständig reparation från ofvan allt igenom. Intet kan i föräldrarnes tycke göras nog bekvämt och ändamålsenligt för den älskade sonen. Medan gubben Alm är fullt sysselsatt att tillse de olika handverkarnes arbeten inne i huset, har fru Alm tagit öfverinseendet öfver trädgårdens ordnande och förskönande. Man ser den ena blomstergruppen före den andra anläggas, och af igenväxta busksnår, som under åratals fått frodas i ostörd frid, bildas inbjudande bersåer. Nedanför trädgården vid Vetterns strand bygges en liten båtbygga bredvid ett väl inredt badhus, och vid bryggan ligga tvenne väl målade snipor af bästa konstruktion till herr doktors förfogande. Med ett ord: allt hvad föräldrakärleken, allt hvad den faderliga och moderliga omtanken kunna åstadkomma, det egnade dessa lyckliga föräldrar sitt så länge frånvarande, men nu så ifrigt efterlängttade barn. Visserligen väckte alla dessa tillrustningar ett oerhört uppseende i den goda staden och utgjorde föremål för alla kaffesyrstrars ändlösa gissningar och reflexioner, men prosten Alm visste att stäffa alla nyfikna framställningar med ett bestämdt förklarande, att det var afsedt till enksäte åt mor.

En dag medan prosten Alm som vanligt var upptagen med sina bestyr i det lilla huset blef han anmodad att infinna sig hos en sjuk, som önskade tala vid honom. Vi vilja åtfölja den värdiga själasörjaren, då han går att

bringa religionens tröst åt en med döden kämpande. Vi stiga upp för en smal trätrappa och inträda i ett rum, der allt vittnar om den största fattigdom och det djupaste förfall. De enda lyxartiklar vi kunna upptäcka äro några på väggen hängande taflor, föreställande dels dryckeslag, dels andra scener, dem anständigheten förbjuder oss att närmare skildra. I den tarfliga sängen ligger en varelse, i hvars blodsprängda ansigte vi igenkänna notarien Vingelqvist. Han har synbarligen ej långt kvar att lefva. Det flämtande bröstet och de förvridna anletsdragen bebåda redan dödens annalkande. Han hade under ett bacchanaliskt samqväm föregående afton träffats af slag. Prosten sätter sig vid sängen och under uttalandet af Guds frid uppmanar han den döende att, medan ännu är tid, fly till Gud med bön om förlåtelse och förbarmande. Och han måtte följt det kristliga rådet, ty en lång stund syntes han nästan orörlig med hopknäppta händer under det en och annan tår perlade fram från det slocknande ögat. Slutligen med sin darrande hand fattande prostens framhvisade han en bön om förlåtelse och tillgift för allt det onda, han tillfogat honom. På prostens fråga, hvaruti detta onda kunde bestå, meddelar den döende under synbar ansträngning och med långa uppehåll sitt svekfulla handlingssätt beträffande brefven; huru han af von Walden låtit köpa sig att öfverlemnna dem till honom; hvilket belopp han därför uppburit äfvensom att han mer än en gång velat slita sig lös från den gyldene boja, hvari von Walden insnärjt honom, men deruti hindrats genom sitt ständiga behof af pengar, en följd af hans lastfulla lefnadssätt. — »Och nu kan jag ej dö i frid», slutade han, »förr än jag hört förlåtelse uttalas af Eder mun.» —

Prosten hade under detta hemska meddelande visat sig djupt skakad. Han måste öfvertyga sig att den döende var vid full sans och ej beherskad af feberfantasier, så otrolig föreföll honom hela berättelsen. Vingelqvist måtte märkt de tvifvel, hvaraf prostens var intagen, ty han pekade på en låda. Vid öppnande befans der liggande ett försegladt konovlut med påskrift: *öppnas efter min död*. Vingelqvist tecknade åt prostens att taga konvolutet i sin vård. Derefter meddelade honom prostens sin förlå-

telse, den han hoppades att äfven Gud för sin kärleks och barmhertighets skull måtte skänka honom, och bad honom vända sina blickar till det eviga lif, som snart för honom skulle uppgå samt att i bön och åkallan anropa den Evige om förbarmande. Prosten talade dessutom mångt tröstens ord till den döende, men som det syntes ångerfulle, syndaren och läste välsignelsen öfver honom. Några rosslingar, några krampaktiga ryckningar, och begärens slaf hade gått att inför den eviga rättvisans men äfven den eviga försoningens tron redogöra för sin lifsgerning.

Vingelqvists bekännelse gaf Alm mycket att tänka på. Med bekymradt hjerta återvände han hem. Det bittraste och hårdaste för en rättänkande menniska är måhända att blifva öfvertygad om en annans svek och bedrägeri. Också hade den nyss mottagna bekännelsen djupt gripit vår hederlige prost, inom hvars eljest klara hufvud den ena tanken korsade den andra. Hvad kunde von Waldens afsigt med detta bedrägeri vara och hvad kunde han hafva för fördel vid att undanhålla Viktors bref? Kunde de känna hvarandra, och något gammalt groll dem emellan dertill vara anledning? Men Viktor var ju värderad och omtyckt af alla, med hvilka han kom i beröring! Ju mer dessa och dylika tankar upptogo prosten, ju oförklarligare föreföll honom alltsammans. För att om möjligt förskaffa sig ljus i allt detta mörker beslöt han sig för att öppna Vingelqvists efterlemnade och honom anförtrödda dokument, samtidigt han bestämde sig för att tills vidare behålla saken hemlig för sig sjelf. I dokumentet fann han förutom ett erkännande om brottet i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Vingelqvists muntliga bekännelse, data antecknade för breffvens ankomst och öfverlemnande till von Walden samt de därför uppburna beloppen. Dokumentet var dateradt och undertecknad men innehöll för öfrigt ej något upplysande, antagligen af det skäl, att motivet för von Waldens handlingssätt varit för Vingelqvist främmande.

Det lilla huset är iordningställdt till sin unge herres emottagande och företer det mest inbjudande utseende. Dagligen besökes det af de väntande föräldrarna, som dervid alltid finna något att förbättra och som redan på förhand njuta af det intryck, det skall komma att utöfva på

den efterlängtrade, käre sonen. Äntligen en vacker morgon i början af Juni väckes prostgårdens inneboende af ett gladt hundskall på gården. Ett fönster kastas upp, hvarifrån samtidigt höres ett gladt utrop af välkommen, som öfverröstar hundens skall. Det är Viktor, som, omfattande frambenen af sin vackra newfoundlandshund och dansande med honom, kommer sin favorit att skälla af glädje vid det ideliga utropandet af: Boy, min gosse, nu äro vi hemma, Boy, min gosse, nu äro vi hemma, och som nu mötes af detta moderliga »välkommen». Vi kunna förr tänka oss än beskrifva den förtjusning, med hvilken föräldrarne slöto den länge efterlängtrade sonen till sitt hjerta, och med hvilken moderlig stolthet fru Kristina betraktade sitt barn. Sedan de första välkomst- och fröjdebetygelserna voro utbytta och Viktor, efter att hafva skakat resdammet af sig, undfågnats med sina gamla favoriträtter, hvilka han broderligen delade med Boy, föreslog prosten, att de gemensamt skulle företaga en promenad på frukosten. Att dervid kosan skulle ställas till det lilla huset, kunna vi redan ana. Hur förvånades ej Viktor öfver att finna detta förr så vanvårdade ställe nu så förändradt och förskönadt! Och då han till slut på sina många frågor fick till svar, att det var afsedt till hans eget blifvande hem, hur blef ej Viktor dervid angenämt öfverraskad! Allt hvad han kunnat önska och som kan bidraga till att göra hemmet trefligt och kärt, fann han ju der. Han sprang som ett barn genom rummen och ut i trädgården, han föll föräldrarne om halsen och uttryckte i de mest varma och vördnadsfulla ordalag sin tacksamhet för deras hulda omtanka. Men då fadern tog sonen under armen och förde honom in i det rum, som var afsedt till Viktors mottagningsrum, samt ur en låda i skrifbordet framtog och till honom öfverlemnade ett gåfvobref på hela huset med all dess härlighet, då kunde Viktor ej längre återhålla sin rörelse. Längre stod den lilla lyckliga familjen i tyst omfamning. Gubben Alm var den, som först återkom till sig sjelf.

»Gud välsigne dig, älskade barn», utbrast han, »och måtte du här blifva så lycklig, som jag och din mor af innersta hjerta önska dig! Nu föreslår jag att du redan

i dag gör dig hemmastadd här och ordnar dina enskilda saker. Och som du ej skall börja din tjenstgöring förr än i öfvermorgon, besluta vi oss för att i morgon göra en utflykt till Visingsö. Om jag ej bedrager mig allt för mycket tror jag mig veta, att du der blir emottagen med varma serveter, som man brukar säga. Jag riktigt längtar efter att få bevitna den öfverraskning, ditt så plötsliga uppträdande som ortens läkare skall bereda våra gamla vänner. Ty du skall veta att jag och mor strängt hemlighållit din väntade ankomst.»

Såväl mor som son ingingo på faderns förslag och snart se vi Viktor fullt sysselsatt att ordna sitt bibliotek och sitt skrifbord. På eftermiddagen gjordes besök hos gamla vänner och bekanta. Öfverallt mottogs han med den största hjertlighet och alla gladdes öfver att få återse honom som medlem af det lilla samhället. Ej minst fröjdade sig den gamle provinsialläkaren, som under den tid han ensam bestridt läkarevärdn, mången gång funnit den vidsträckt praktiken besvärlig och ansträngande.

Dagen derpå anträdde den beramade färden till Visingsö. Viktor hade gifvit sina föräldrar del af sin kärlek till Ingeborg äfvensom orsaken till att han ända hittills sökt hålla denna känsla hemlig såväl för henne som för alla andra. Han fick i utbyte mot detta förtroende mottaga visshet om, att just denna förening de unga emellan under många år utgjort föräldrarnes käraste önskan.

»Men nu, min käre Viktor», inföll gubben Alm, under det ett skälmskt leende spelade kring munnen, »anser jag det vara din skyldighet att så fort som möjligt öfvertyga dig om, huruvida Ingeborg delar dina känslor. Är det så, vore det synd om hon längre skulle vara okunnig om dina. Men när allt kommer omkring far du måhända för att helt simpelt hemta dig en korg.»

»Ja, pappa har rätt», vidtog Viktor, som tycktes ej lagt märke till fadrens sista ord, »i dag skall jag gifva denna hulda fläcka, denna min barndomsvän, bekännelse om den kärlek, hvaraf jag under årtal varit intagen, ty nu anser jag mig lugnt kunna binda en kvinnas öde vid mitt. Och skulle jag från hennes ljufva mun få mottaga erkännandet af hennes kärlek till mig, då anser jag mig

för den lyckligaste på jorden och med fullt skäl kan jag då instämma med sångaren: Ack, hvad lifvet dock är skönt!

Och öfver Vetterns lugna yta, bestrålad af den klaraste Junisol, lät Viktor sin vackra röst ljuda. Han hade under sin Upsalatid varit ansedd som studentkårens utmärktaste tenor. Också verkade hans sång hänförande på såväl föräldrar som roddkarlar, hvilka derunder läto årona sakta glida efter båtens relingar. Ovisst hade varit om det föresatta målet någonsin uppnåts, såvida ej sångaren tystnat och den otålige älskaren uppmanat roddarne att med kraftiga tag påskynda färden. Ändtligen återstå endast några få årtag och båten lägger till. Boy har med ett väldigt språng först satt foten i land och tyckes genom lustiga språng och viftningar med svansen vilja välkomna de anländande. Med klappande hjerta beträder Viktor den härliga ö, hvarifrån han hoppas få hemföra barndomsvännen som brud. Den korta vägsträckan från sjöstranden till prestgården är snart tillryggalagd och nu framskymtar den lilla anspråkslösa byggnaden mellan träden. Af Rite-lius och hans fru mottogs Viktor med öppna armar och den djupa rodnad samt de strålände blickar, hvarmed Ingeborg välkomnade honom, borde hafva förtagit hvarje tvifvel rörande hennes känslor. Hade prosten Alm beräknat att Viktors plötsliga och oväntade uppträdande skulle bereda vännerna å Visingsö en glad öfverraskning, så blef så ock verkliga förhållandet. Men då de dertill finga veta, att han skulle som praktiserande läkare qvarstanna å orten, då steg deras förtjusning till sin höjd och ytterligare utbringades välkomst- och lyckönskningar. Tre år hade förflutit sedan Viktor förra gången gästade Visingsö. Ingeborg stod då på öfvergången mellan barn och jungfru och nu återsåg han henne som utbildad qvinna. Ehuru hon alltid varit ovanligt skön, utöfvade dock nu hennes åsyn på Viktor ett mäktigt och oemotståndligt intryck, och till sin glädje märkte föräldrarna den otålighet, som tydligt röjde sig i Viktors hela uppträdande. Han fick dock beherska sig, ty under hela förmiddagen måste han utförligt beskrifva sin resa och alla de orter, han derunder besökt. Ej nog kunde han framhålla familjen Stjernstråles mot honom visade ädelmod och välvilja. Och i det han

klappade Boy, som tagit plats vid hans fötter och med sina kloka ögon betraktade honom, liksom han skulle förstått hvarom fråga var, omtalade han att han af grefvinnan Stjärnstråle på hennes dödsbädd fått det ädla djuret som ett minne af henne. Derefter ledde de gamla vännerna talet på Upsalaförhållanden och Viktor måste nu redogöra för alla de förändringar, som såväl i ena som andra afseendet der timat sedan den tid, Alm och Ritelius vistades vid akademien. Han rent af öfverhopades af frågor, hvilka, sedan de af Viktor så godt sig göra lät blifvit besvarade, åtföljdes af reflexioner öfver den gamla goda tiden med dess seder och bruk samt om nutidens reformanda, hvars skadliga verkningar gubbarne tyckte sig skönja såväl i ena som andra afseenden. När samtalet fått denna rigtning hade fruntimmerna retirerat till köket och Viktors pinoförhör tog äntligen ett lyckligt slut genom fru Ritelii förkunnande att middagsbordet väntade.

Middagen var munter och skämtsam och gästerna läto sig anrättningarna väl smaka. Sedan man rest sig upp från bordet och fru Ritelius, som kände sin mans och Alms vana att alltid taga sig en middagslur, föreslagit, att man skulle samlas klockan fyra för att gemensamt intaga kaffe i trädgården, drogo sig de båda vännerna undan i ett inre rum der de, njutande af sina påtända pipor, slogo sig ned på hvar sin soffa. Våldiga snarkningar från det rum, hvori de befunno sig, vitnade dock snart om att de befunno sig i Morphei armar. Nu ansåg Viktor rätta stunden vara inne, och bjudande Ingeborg sin arm, föreslog han en promenad till de gamla välbekanta ställen, de förr så mången gång gemensamt besökt. Ingeborg antog förslaget och de unga tu anträdde sin vandring, förtärda af Boy. Båda ansågo klart att resultatet af deras sammanvaro mellan fyra ögon skulle blifva af afgörande beskaffenhet för hela deras kommande lif. Viktor, visserligen nu fullt besluten att meddela Ingeborg sin kärlek och anhålla om hennes hand, hade erinrat sig faderns yttrande i båten och fruktade för det utslag, Ingeborg kunde komma att fälla. Hon åter tänkte, att om Viktor ej heller nu hade något att säga henne rörande sitt hjertas angelägenheter, detsamma då vore fästadt på annat håll. Vid

denna föreställning gick en rysning genom den unga flickans hela varelse. Följden af de tankar, som upptogo de båda unga, blef emellertid den, att under en lång stund högst få ord utbyttes emellan dem. Till Ingeborgs förr omnämnda favoritplats, der hvarest hon brukade läsa Viktors bref och der hon så ofta tänkt på honom under den långa ensliga tid, han varit frånvarande, och hvarest hon äfven mottagit von Waldens frieri, stälde nu de unga sina steg. Här tolkade Viktor för Ingeborg den kärlek, som redan medan han ännu var ett barn intagit honom, huru denna kärlek år ifrån år tillväxt, huru den sporrat honom till flit och ansträngning under studierna, huru den varit honom ett skydd i frestelsens ögonblick och huru han skulle anse hennes egande som sitt lifs högsta sällhet och lycka. Här på denna kulle mottog Viktor Ingeborgs löfte om kärlek och tro, här slöt sig den hulda gestalten blygt och rodnande till hans bröst, här tryckte han kärlekens första kyss på hennes purpurläppar och här vexlades mellan de båda älskande ord, dem vi ej kunna återgifva och dem endast en ren och sublim kärlek förmår diktera. Vid sådana tillfällen har tiden vingar och till sin förvåning samt Ingeborgs stora förskräckelse fann Viktor att klockan redan visade två timmar öfver den tid, fru Ritelius bestämt som mötestimma. Återfärden anträdde därför med rask fart, och vid framkomsten till prestgården funno de föräldrarne ännu sittande i trädgården, gubbarna blossande ur sina pipor och smuttande på sina toddar. Redan vid första åsynen af Viktor och Ingeborg märkte de gamle att deras önskningsmål nu var vunnet och gubben Alm utropade:

»Se der komma rymlingarna nu ändtligen åter! Vi började tro att ni blifvit bergtagna, men att döma af edert förnöjda utseende tyckas ni ha befunnit eder väl, hvarhelst ni än mån ha varit.»

»Jag får såväl å egna som Ingeborgs vägnar bedja farbror och tant om öfverseende med vårt dröjsmål», inföll Viktor, »men tro mig att endast en viktig omständighet dertill gifvit anledning. Jag vill nu för min vördade farbror och tant erkänna det som mina föräldrar redan veta, nemligen att jag under en lång följd af år varmt och in-

nerligt älskat Ingeborg samt att jag i dag bekänt denna kärlek inför henne och anhållit om hennes hand. Som hon delar mina känslor har hon gifvit mig sitt löfte, och vill jag nu bedja om edert samtycke samt välsignelse till vårt förbund.»

Under det Viktor talade dolde Ingeborg sitt rodnande ansigte vid moderns bröst. Ritelius syntes rörd.

»Ja mitt och min gummas samtycke hafven I», utropade han. »Kommen hit, mina barn, att jag må få väl-signa eder!»

Vi förbigå skildrande af de scener, som nu följde, och vilja endast nämna, att aftonen tillbragtes på det angenämaste sätt. De nyförlofvades skål tömdes mer än en gång och Viktor valde sina vackraste sånger, dem han lät ljuda i den stilla sommarqvällen. Först sent på aftonen anträdde återfärden till Grenna. Öfverenskommelse hade blifvit träffad att familjen Ritelius skulle om fyra dagar inträffa hos Alms, då vänner och bekanta skulle inbjudas och förlofningen of-fentligen högtidlighållas.

Vid detta tillfälle spordes egentligen ej någon särdeles stor förvåning bland gästerna, ty de flesta hade redan länge förutspått att Viktor och Ingeborg med tiden skulle blifva ett par, hvilket ju var helt naturligt till följd af föräldrarnas mångåriga och intima vänskap. Men om förvåningen och öfverraskningen uteblefvo, var deremot den hjertlighet, hvarmed gästerna tömde de nyförlofvades skål, så mycket större.

Brukspatron von Walden sitter vid sitt arbetsbord sysselsatt med besvarandet af affärsbref, som nyss anländt med posten. Pennan ilar snabbt öfver papperet, och det ena brefvet förseglas efter det andra. När korrespondansen är slutad fattar han klocksträngen och ringer. Det är ej denna gång Henrik, som mottager sin herres befallningar.

»Tillsäg», uppmanar han den inträdande tjenaren, »att vagnen kör fram om en timma.» Åter ensam gör han några slag fram och tillbaka i rummet, hvarefter han fattar ett å bordet liggande bref, hvilket han ånyo börjar

genomläsa. Vi vilja begagna oss af tillfället att taga del af dess innehåll. Det lyder:

Köpenhamn den 4 Juni 18

Herr brukspatron Fritz von Walden!

Det har lyckats mig att på ett fullt tillfredsställande sätt få alla förberedelser i och för den aftalade affären avslutade i J. Men en svårighet, som ej stod att öfvervinna, var att erhålla ett fullt pålitligt biträde. Dels för att lättare och med större säkerhet kunna värfva ett dylikt, dels ock för att redan på förhand tillförsäkra mig en lämplig lokal härstädes, beslöt jag att utsträcka resan hit. Som allt såväl i det ena som andra afseendet gått efter önskan, och sålunda för denna gång ej mer återstår för mig att här uträtta, anträder jag redan i morgon återresan till Sverige och tror mig vara i J. ungefär samtidigt med detta brefs emottagande af herr brukspatron. Jag skall framdeles närmare bestämma, hvilken dag jag kan infinna mig å utsatt ställe och hoppas att allt snart skall hafva nått ett lyckligt slut.

Högaktningfullt

Henrik C.

Brukspatron började åter gå fram och tillbaka med ett dystert moln lägradt å sin panna. »Han hoppas snart ett lyckligt slut», mumlade han för sig sjelf, »då skulle han åtminstone iakttagit större skyndsamhet. Jag anser numera hela saken till spillo gifven, sedan doktorn är hemkommen och förlofningen, den alla menniskor veta att om-tala, egt rum. Hela min plan är tillintetgjord! Hade flickans bortförande egt rum medan hon ännu trodde Alm vara död, hade jag kunnat vinna partiet med någorlunda räddad heder, men numera omöjligt. Först och främst kan jag aldrig hädanefter tillvinna mig hennes sympati, äfven om hon aldrig i sjelfva bortförandet kunde spåra mig, och dernäst är det f—n så motbjudande och riskabelt att i detta lilla land enlevera en annans fästmö. — Dock, Henrik är djerf och listig och skall troligen genomföra den af honom uppgjorda planen. Han må ostörd söka bringa den till slut. Under afvaktan af hans vidare

meddelande vill jag emellertid betrakta saken helt och hållet som hans egen.»

Brukspatronens monolog afbröts vid ljudet af vagnshjul, som nalkades trappan. Som tiden ej ännu var inne för hans bestämda bortresa, såg han ut genom fönstret och varseblef dervid en person stigande ur vagnen, som ännu hittills aldrig besökt honom, nemligen — prosten Alm.

Vid ett plötsligt sammanträffande med en person, mot hvilken man på ett eller annat sätt brutit eller förgått sig, verkar detta sammanträffande äfven på den gröfre brottslingen ungefär som ett åkslag; man känner sig stäld och tillintetgjord. Det är det anklagande samvetet, som härvid gör sin mäktiga röst gällande. Så äfven här. Då brukspatron von Walden i den besökande igenkände prosten Alm, nästan stelnade han af fasa. Han hann endast med största ansträngning återvinna själfbeherskningen, till dess dörren öppnades och den besökande inträdde.

Von Walden gick prosten förbindligt till möte.

»Ödmjukaste tjenare, herr prost, det är med ett särdeles nöje jag har den äran önska herr prosten välkommen under mitt tak», komplimenterade brukspatronen under det han förekommande biträdde vid öfverrockens aftagande.

»Tjenare, herr brukspatron! Någon gång skall alltid blifva den första», yttrade prosten, under det han för den förekommande värden gjorde ett försök till bugning.

Vår gode och rättframme prost befann sig tydligen i en högst pinsam belägenhet. Efter att länge burit Vingelqvists på dödsbädden gifna bekännelse på hjertat och derunder sökt att finna en rimlig lösning på den för honom dunkla gåtan, beslöt han sig för att delgifva Viktor den dystra hemligheten. Med det skarpsinne, som är kärleken egendomligt, så snart det på ett eller annat sätt gäller det älskade föremålet, var det för Viktor lätt att finna, det någon mörk anläggning mot Ingeborg varit af von Walden påtänkt och hvartill brefvens undansnillande utgjorde första början. Han meddelade fadern sina misstankar härutinnan och sade sig af Ingeborg själf vilja begära upplysning, huruvida von Walden gjort henne något anbud. Då prosten härvid omnämde den anhållan om

Ingeborgs hand, von Walden framstält till föräldrarna, och hvarom han genom Ritelius blifvit underrättad, stadgades än mera Viktors misstankar. Ett lämpligt tillfälle till visshet härutinnan erbjöd sig på förlofningsdagen, då på Viktors fråga Ingeborg omtalade von Waldens frieri strax efter emottagandet af det sista bref af Viktor, som kommit henne tillhanda. Nu fanns för Viktor ej mer något tvifvel om sakens hela sammanhang. Han meddelade sin far de slutsatser, hvartill han kommit och sina farhågor för ytterligare stämplingar från von Waldens sida. Följden af fadrens och sonens öfverläggning blef prosten Alms besök hos brukspatronen, hvilket vi nu närmare skola söka skildra.

Sedan prosten på uppmaning tagit plats i en soffa, tillsporde han brukspatronen, huruvida han känt den nyligen aflidna notarien Vingelqvist.

»Helt obetydligt», svarade denne. »Jag blef presenterad för honom och deltog sedan med honom en gång i ett wiraparti; dertill inskränkte sig vårt umgänge.»

»Besynnerligt. Jag trodde åter att herrarna voro intima vänner», återtog prosten.

»Herr prosten tyckes ej hafva särdeles stort förtroende för mitt val af umgängesvänner», inföll brukspatronen. »Vingelqvist var ju en stark runlare och dessutom, efter hvad det föreföll mig, totalt förfallen.»

»Jag blef kallad till hans dödsbädd och under dödsarbetet talade han mycket om brukspatronen.»

»Om mig», utropade von Walden bleknande, »det var besynnerligt.»

»Det var ej så besynnerligt som det kan förefalla. Hans samvete hade vaknat och det var under ånger och förtviflan han erkände det bedrägeri, hvartill han hade blifvit öfvertalad och lejd af brukspatron.»

»Sannerligen, herr prost, börjar ej detta samtal antaga form af det otillbörliga», utbrast von Walden, som kände kallsvetten framtränga, men som ansåg att ett kallt förnekande utgjorde hans enda räddning. »Han öfvertalad och lejd af mig till att begå ett bedrägeri! Han led antagligen af fyllerigalenskap eller var hans hjerna upptagen af feberfantasier.»

»Ingendera delen, han var tvertom vid full sans och

meddelade mig fullkomligt redigt huru han blifvit öfvertalad att undansnilla och till brukspatron öfverlemna alla till mig adresserade bref från min son äfvensom de belopp, han för detta skurkstreck uppburit.»

»Detta blir allt bättre och bättre! Och en dylik vansinnig berättelse håller prosten sig ej för god att upptaga och vågar till och med skymfa en hederlig karl i hans eget hus och hem. Jag vore i sanning böjd att tillkalla vittnen för att utröna om prosten äfven inför dem djerfves framkomma med dylika beskyllningar.»

»Önskar brukspatron att denna bedröfliga sak blir öfverlemnad åt offentligheten, så gerna för mig», svarade prosten lugnt. »Jag är beredd att stå för mitt ord och eger dessutom klara och obestridliga bevis för brottets verklighet.»

»Bevis», stammade von Walden.

»Ja, bevis», återtog prosten. »Och det som troligen för Vingelqvist var en hemlighet är för mig klart, nemligen motivet till brottet. Det var kärlek till Ingeborg Ritelius i förening med svartsjuka, som dertill gaf anledning. Och», tillade prosten, erinrande sig Viktors uttalade misstankar om von Waldens fortfarande stämplingar, »jag har mig äfven bekant att anslag mot den stackars flickan ännu pågå fastän i en ännu mer brottslig rigtning.»

»Huru», utropade von Walden häpnande, »herr prosten skulle vilja — —»

»Jag vill säga brukspatron att vid minsta försök att, vare sig på ena eller andra sättet, bringa olycka och sorg öfver Ingeborg och hennes aktningvärda föräldrar, ingenting skall återhålla mig att lagligen beifra det brott, hvar till brukspatron redan gjort sig saker. Deremot lofvar jag att i motsatt fall förhållandet med brefven skall förblifva en hemlighet mellan mig och min son. Jag har nu sagt hvad jag önskat och nu vet brukspatron, hvad han har att rätta sig efter.» Härvid uppstod prosten, gjorde en kort afskedshelsning för den nu helt och hållet tillintetgjorde von Walden och återvände till sitt hem.

Länge efter sedan prosten rest satt von Walden i dystra tankar. »Det är förbi», mumlade han. »Det återstår mig endast att genast begifva mig till ön för att före-

komma att Henrik sätter sin plan i verket. Den fördömda prosten skulle nog hålla ord med sin hotelse. Men hvad f—n kan han hafva för bevis! Det var måhända endast ett skrämskott. Dock, jag har haft nog med obehag för denna qvinna.»

Viktors och Ingebors bröllop skulle ega rum i Augusti. En fråga af rätt grannliga natur uppstod härvid: hvilken af de båda fäderna skulle förrätta vigseln? Denne löstes dock af gubben Alm på hans vanliga rättframma och praktiska sätt.

»Frågan är ganska enkel», förklarade han, »du, broder, viger dem samman och mig tillkommer nästa presterliga förrättning i deras hus. Då sker oss ingen orätt. Du skall få se att jag kommer att döpa en prägtig pojke, som, vid vår gamla vänskap, skall få namn af Sven Olof.»

Dermed var saken afgjord. Brölloppet försiggick på utsatt tid och »blomman å Visingsö» flyttades till det lilla inbjudande hemmet i Grenna, hvarifrån hon dagligen hade tillfälle kasta en blick öfver till sin älskade barndomsö. Att hon skulle komma att trivas i den nya jordmånen ha vi allt skäl att antaga, ty den är bestrålad af kärlekens sol och hägnad af allas aktningfulla deltagande och välsignande. Men vår lilla blomma var dock en människa och dertill en människa med djup känsla och liflig fantasi. För dem, som äro nog lyckliga eller måhända rättare nog olyckliga, att besitta dessa egenskaper, plägar lifvet i allmänhet förete en storartad och mångsidig omvexling af högsta fröjd och bittraste smärta, af de mest glänsande förhoppningar och den grymmaste verklighet. Ingen blir helt och hållet skonad; alla måste tömma ett större eller mindre mått af det menckliga lifvets malörtsbägare.

I Viktors mottagningsrum trängdes en massa folk af alla samhällsklasser, en del med verkliga, andra åter med endast inbillade sjukdomar. För alla var han den skarp-sinnige vetenskapsmannen och den deltagande vännen. För de lidande fattiga var han dessutom mer än läkare, han var äfven deras välgörare. Ej nog med att han gaf dem

fri läkarevård, han gaf dem äfven fria medikamenter och i månet hem, der sjukdom och nöd inträngt, der strålade snart åter helsa och lust. Hans namn var inom kort på allas läppar.

Så hade sommaren flyktat och den 10 Oktober raddats. Vi förlägga ännu en gång scenen till en trädgård, men denna gång till en grönskande berså vid de nygiftas hem. Vi återfinna der våra gamla bekanta: Alm och Ritelius med sina fruar samt Viktor och Ingeborg. Middagsbordet är nyss afdukadt och kaffe håller på att framsättas, ty trots gubbarnes lifliga protester har dock den nyare tidens reformanda i åtskilliga fall börjat göra sig gällande i det nya hemmet, såsom t. ex. att kaffet serveras strax på maten.

Pipor och cigarr äro tända och den aromatiska drycken imundigas under en och annan illa dold gäspning af de gamle. Vanans magt är stor. Viktor kom att omnämna att han följande dag efter slutad tjenstgöring i staden måste göra ett sjukbesök i trakten af Brahehus och framstälde, huruvida ej föräldrarna kunde kvarstanna öfver natten, i hvilket fall han föreslog att familjen i sin helhet skulle vara honom följaktig till den gamla minnesrika ruinen. Efter en kort öfverläggning vann förslaget bifall. Men nu reser sig gubben Alm och fattande Ritelius under armen inbjuder han honom till att å hans rum intaga sin middagslur. Fruarna åtfölja sina män till prestgården, sedan de dock förut lofvat återkomma på aftonen.

Viktor och Ingeborg sitta kvar i bersåen och glädjas öfver den frihet, som denna eftermiddag tycktes vara Viktor beskärd. Intet nytt sjukbud afhördes och det återstod honom endast att om en timme besöka en patient, hvars sjukdom var af allvarsammare beskaffenhet. Vid sådana tillfällen brukade ofta Ingeborg göra sin man sällskap, och som Viktor just proponerat henne att i dag vara honom följaktig samt förklarar att de med säkerhet skulle hemkomma före föräldrarnes återkomst, stegrades ännu mer hennes glädje. Ty för Ingeborg finnes intet kärare än att få vistas i Viktors närhet.

Men nu nalkas en betjent i von Waldenska livreet bersån, der de lyckliga makarne befinna sig, och anhåller

det herr doktorn genast måtte medfölja till Visingsö, all denstund brukspatron läge för döden. I sällskap med några herrar hade han tillbragt dagen på jagt och derunder träffats af ett vådaskott. Blödande och sanslös hade han hemförts. Sedan blodet blifvit stillad och den sårade för öfrigt egnats den vård, de närvarande kunde åstadkomma, afsändes genast bud efter läkare. Mer behöfde ej Viktor veta. Han skyndar in och förser sig med nödiga instrument, sluter sin hustru i fann och ber henne helse föräldrarne samt lofvar att senast klockan nio på aftonen vara åter.

Båten, i hvilken Boy redan tagit plats, stötes ut, roddarne fatta åromna och Viktor aflägsnar sig snabbt från den strand, å hvilken Ingeborg tillvinkar honom ett sista farväl — — — —

I det lilla huset vid Vetterns strand finna vi familjen församlad med undantag af Viktor. Klockan har slagit nio på qvällen, den tid han utsatt för sin återkomst. Himlen, som under dagens lopp varit molnfri, har med qvällens ankomst antagit ett hotande utseende; här och der hänga tunga moln under fästet, och Vettern, som under sitt föregående lugn endast tyckts afvaktat ett lämpligt tillfälle att få visa sin kraft och sitt inneboende raseri, reder sig genast i ordning till strid. Se, hur han mäktigt börjar häfva sitt breda bröst, se, hur Ægirs döttrar, klädda i silfverskir, behagfullt inbjuda den vid lifvet trötte till dans i Neckens salar! Nu ljungar en blix, som upplyser det kolsvarta mörker, som betäcker nejden, nu ljuder ett dån, som tyckes bebåda verdens undergång. Detta måtte vara signalen till den strid, naturkrafterna denna natt beslutat utkämpa med hvarandra. Stormen bryter löst och låter sin mäktiga stämma blandas med åskans dån och Vetterns fasaväckande brus. Afgrundens djup stå på vid gafvel.

I doktor Alms eljes så lugna och lyckliga hem har förtviflan bemäktigat sig allas sinnen. Den nyss så glada och lyckliga Ingeborg sitter der med stela och liflösa drag. För hvarje nytt utbrott af stormen går en rysning genom hennes kropp. Lika mäktigt som der ute i naturen, lika

mäktigt stormar det i hennes inre. Hennes själ har ingen ro, ingen hvila. Hon störtar upp och ilar ned till stranden, en våldig våg synes vilja uppsluka henne; den eljes så leende och tjusande blicken är stelt rigtad ut öfver det bottenlösa svalg, som måhända just nu uppslukar hennes make; hon anropar Gud om nåd och förbarmande, hon sträcker sina händer bedjande mot den mörka och hotande skyn. Nej, arma Ingeborg, från det hållet tyckes du ej hafva något att vänta, ty ej en hoppets stjerna strålar dig till möte, ej en paus inträffar i naturens vilda raseri, allt, allt tyckes vara hemfallet till undergång och förderf. Hon ligger der på stranden, hon hotas hvarje ögonblick att uppslukas af de fräsande bränningarne, hennes kläder äro genomdränkta af vatten, hennes och Viktors föräldrar ropa förgäfvets hennes namn; hon hör dem ej, hon märker intet af allt detta, hela hennes jag innefattas i ordet Viktor. — Men, hvad nu! Hon reser sig upp, hon står der hög och befällande, liksom ville hon bjuda stormens röst att tystna och havets våg att stilla lägga sig ned. Hvad har inträffat! Har den kärlekens bön, som nyss sändes kärlekens Gud, mäktat genomtränga molnen och nått sin bestämmelse! Ingeborg, har du blifvit bönhörd!

Hon skyndar upp från stranden, hon ilar genom gatorna, hon tar vägen till stadens mest aflägsna del och stannar framför en oansenlig koja. Vid hennes bultningar vakna husets invånare, de öppna porten och igenkänna med förvåning i den af vatten drypande qvinnan den allmänt älskade Ingeborg, blomman å Visingsö, som hon ännu benämndes. Hon meddelar dem sin ångest, hon besvär dem vid allt hvad de anse heligt att medfölja för att söka rädda hennes make, hon faller på knä, hon beder så, att allas ögon tåras. Och hvem kan motstå en sådan bön! Den gamle lotsen, numera fiskaren Krona, som pröfvat mer än en dust med Vettern, uppmanar sina båda kraftfulla söner att vara sig följaktige; de befalla sig med lif och själ i Guds hand och gå mot stranden. Men Ingeborg följer dem. Förgäfvets äro alla deras föreställningar. De hota slutligen att återvända, om hon ej lugnt i hemmet afvaktar deras återkomst men, hon ilar mot stranden och hotar att störta sig i djupet. För hennes mod och djerfva

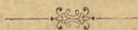
energi gifves ej något motstånd. Tack vare båtstadens belägenhet bakom en udde, lyckas de få båten ut. Fadern fattar styret och sönerna föra årorna med kraftfulla armar. Ingeborg har tagit plats på botten framför gubben Krona, som omsvept henne med en vid kappa. Båten slungas som en spån på de skyhöga vågorna och hotas hvarje ögonblick med undergång. Ingeborg håller utkik och vid hvarje blyxt, som genomstrålar mörkret, irrar hennes blick, skarp som örnens, öfver rymden. Redan börja roddarnes krafter svika och dermed äfven gubben Kronas mod svigta. Då genomskäres rymden af ett uthållande och klagande tjut. Alla vända sina blickar åt det håll, hvarifrån det förmärkts, och vid skenet af nästa blyxt upptäcka de ett mörkt föremål flytande på vattnet. Men från Ingeborg utgår ett skri, ett skri, hvari både förtviflan och hopp tyckas sammanparade. Detta skri besvaras af ytterligare ett tjut. Och öfver stormens gny ljuder Ingeborgs röst, ropande Viktor, Viktor. Båten faller af och nalkas den punkt, der det flytande föremålet nyss blifvit synligt. Ingeborgs aning har ej bedragit; det är verkligen Viktor, som med domnande krafter och nästan medvetlös kämpar mot döden, biträdd af den trogne Boy. Viktor förnimmer sitt namn uttaladt och han tycker sig igenkänna rösten af sin själs älskling. Vid ljudet deraf återväckes medvetandet och med ansträngning af sina sista krafter lyckas han ännu hålla sig uppe. Gubbens befallande röst ålägger Ingeborg fullkomlig stillhet och kort och bestämdt ger han sina befallningar till roddarne, under det han sjelf gör sig beredd att utföra sitt kärleksverk. Nu genomträngas molnen af en blyxt, som tyckes dela himlen i tvenne hälfter; men dess flyende sken är dock tillräckligt för Krona att omfatta den drunknande, hvilken han vid nästa vågbrytning lyckas draga in i båten. Den nu helt och hållet medvetlöse Viktor lades bredvid Ingeborg, hvarefter det äfven lyckas gubben Krona att berga den trogne hunden. De djerfve roddarne uppnådde slutligen lyckligt stranden. Men härmed var ej ännu deras verk fulländadt; återstod att skaffa Viktor med den nu äfven afsvimmade Ingeborg till deras hem. Det sorgliga taget sätter sig i gång och mot-

tages vid framkomsten af de förtviflade föräldrarna, som fåfängt sökt efter den försvunna Ingeborg.

En tid af tre månader har flytt sedan sist skildrade händelser. Viktor och Ingeborg hafva båda sväfvat mellan lif och död, men de äro nu lyckligt räddade till lif och helsa. Viktor har blifvit utnämnd till ordinarie stadsläkare i Grenna.

Brukspatron von Walden' har äfven blifvit återställd, men har beslutat sig för att sälja sin egendom och återvända till Tyskland, dertill öfvertalad af Henrik, som ej mer fann någon trefnad i Sverige.

Gubben Alms profetia gick i fullbordan. Ett år efter de lyckliga makarnes tillfrisknande förrättade han en döpelseakt i det lilla huset vid Vetterns strand, och barnets namn var Sven Olof.

6000193553

Göteborgs universitetsbibliotek

50 - 20

2 -